

INDSIGTER FRA LEAPS-NETVÆRKET

NYE SKOLELØFT

KATA
FONDEN

ÅRSRAPPORT
2022

KATA FONDEN

Vi takker for kritisk review af årsrapporten hos 2 eksterne specialister.

Bestyrelse

Anette Clausen: Formand, medstifter af Kata Fonden

Charlotte Rønhof: Medlem, formand for Campus Bornholm

Per Have: Medlem, formand i Bitten & Mads Clausens Fond

Direktion

Peter Skat-Rørdam: Adm. direktør

www.katafonden.dk | www.leapsskoler.dk

Kære læser

Kata Fonden er dedikeret til at fremme elevengagementet i den danske grundskole gennem en innovativ tilgang til læring. Dette realiseres ved at fungere som katalysator for den projekt-baserede læringspraksis via LEAPS, som står for Læring og Engagement gennem Autentiske Projekter med fokus på Science.

Denne årsrapport for Kata Fonden præsenterer for første gang resultater fra de nu 10 skoler i LEAPS. Skolerne er på forskellige LEAPS-implementeringsniveauer; nogle er lige begyndt, andre har været i gang i op til 5 år. Nu hvor LEAPS er mere komplet, sker udrulningen hurtigere på de nye skoler.

Vi kan fortsat observere gode resultater for elevernes engagement, faglige præstationer, lærer-opbakning og forældretilfredshed. Resultaterne kan svinge fra år til år og evnen til at holde fast og udvikle den nye læringspraksis er særdeles vigtig.

Kata Fonden lægger vægt på at fremstille resultater, som vi vurderer, der er dækning for fra forskellige perspektiver. De resultater der er præsenteret i rapporten, er således baseret på både kvantitative og kvalitative data og ikke mindst de observationer vi gør gennem meget omfattende tilstedeværelse på skolerne – på de nye skoler cirka en dag om ugen.

Titlen på årsrapporten "nye skoleløft" refererer til de løft i resultater, der er sket det sidste år. Men titlen refererer også til en række nye løft af LEAPS-metoden, der skal hjælpe skolerne til en hurtigere og bedre implementering. Disse løft inkluderer blandt andet en ny model for hurtigere implementering af LEAPS, nye redskaber til projektevaluering (herunder en app), støtte til systematisk og autentisk virksomhedssamarbejde samt forbedret ledelsesinformation (herunder samarbejde med firmaet Rambøll).

Kata Fonden deler, som almennyttig fond, redskaber, erfaringer og projekter. Delingen sker gennem www.leapsskoler.dk, sociale medier og nyhedsbreve. Det er en stor glæde, at der er en stigende interesse for at følge LEAPS.

Resultaterne i LEAPS er skabt af de deltagende skoler individuelt, men også gennem det øgede samarbejde, der er etableret i LEAPS-netværket mellem skolerne. Netværket drager også nytte af samarbejdet med de kommunale skoleforvaltninger herunder særligt med udvalgsrepræsentanter, direktører, chefer og konsulenter. Donorerne bag den nye fase af LEAPS: Bitten og Mads Clausens Fond, Købmand Herman Sallings Fond og Fremstillingsindustrien har alle bidraget til at forme LEAPS. Vi takker alle samarbejdspartnere for et godt og produktivt samarbejde.

God læselyst.

Kata Fonden, juni 2023

Anette Clausen
Bestyrelsesformand

Peter Skat-Rørddam
Adm. direktør

Indholdsfortegnelse

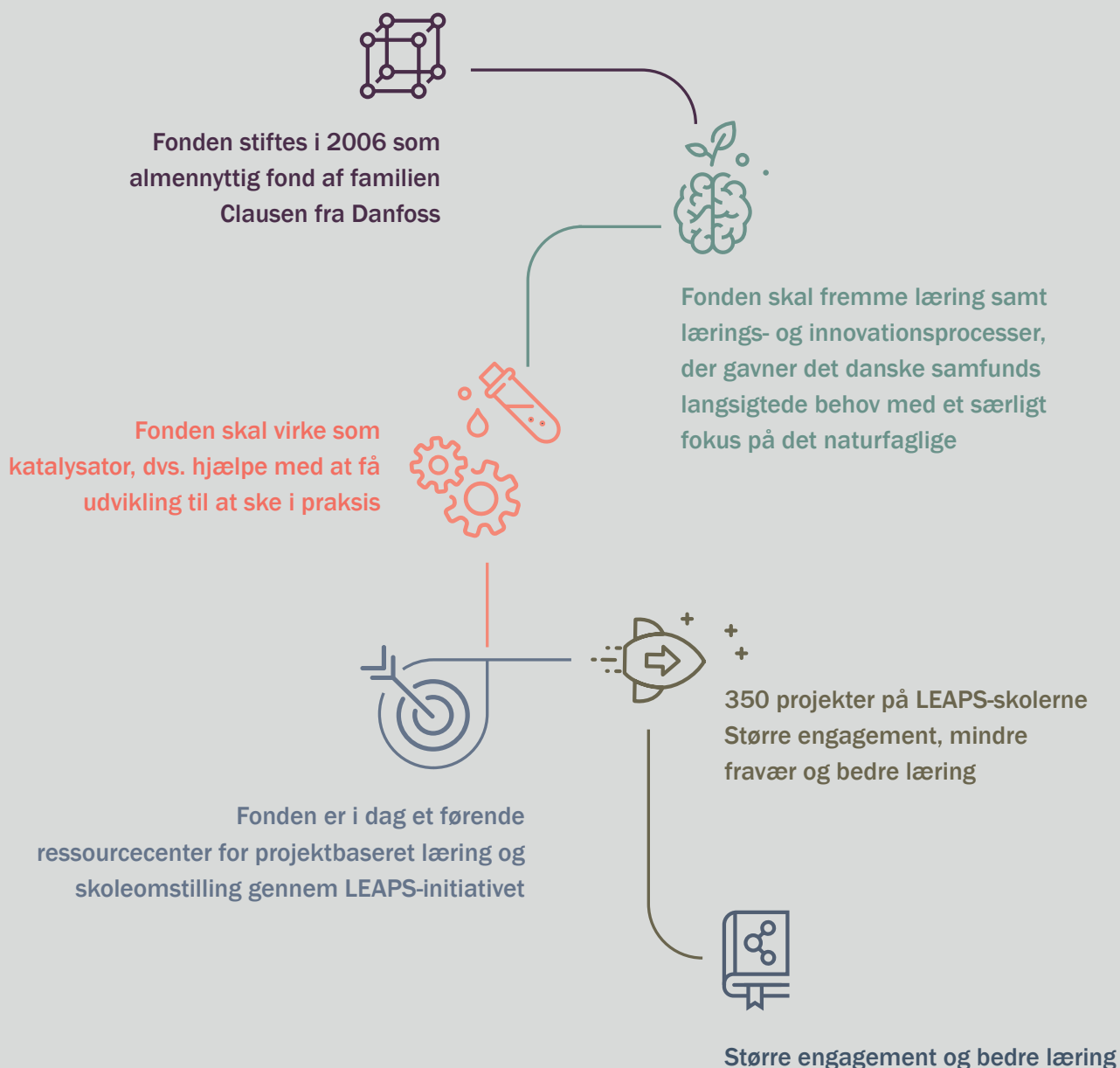
Kata Fonden – mål og baggrund	5
LEAPS – et stærkt netværk	6
Resume.....	7
Læsevejledning	11
LEAPS: En dansk tilgang til projektbaseret læring og skoleomstilling	13
1. Nøglen i LEAPS er vedvarende støtte til omstilling af undervisningen	17
2. LEAPS-eleverne har højere engagement – også i STEM.....	22
3. De første LEAPS-årgange udvikler sig fagligt positivt.....	28
4. Forældrene er glade for LEAPS, og lærernes opbakning er fortsat høj	34
5. Fokus på elevernes erhvervsrettede kompetencer gennem intensivt samarbejde med virksomheder.....	40
6. LEAPS-rejsen fortsætter – erfaringerne deles	46
Metodebilag.....	48

Side 32

LEAPS-eleverne udvikler stærke tværfaglige kompetencer.

Kata Fonden – mål og baggrund

LEAPS ledes af Kata Fonden og støttes af:

Bitten & Mads Clausens Fond

Købmand Herman Sallings Fond

Fremstillingsindustrien i Danmark

LEAPS – Et stærkt netværk

LEAPS involverer:

8

KOMMUNER

50

LEDERE

500

LÆRERE OG PÆDAGOGER

10

ÅR

5000

ELEVER

7500

FORÆLDRE

Resumé

Resumé: LEAPS-rejsen fortsætter med nye skoler, hurtigere skoleomstilling og løft af den praksisnære undervisning

LEAPS står for Læring og Engagement gennem Autentiske Projekter med fokus på Science. LEAPS søger at skabe meningsfuld undervisning via en tværfaglig og projektbaseret læringsmodel, og herigennem at ruste elever til en kompleks og teknologisk fremtid.

I denne årsrapport præsenteres de første indsigter fra LEAPS-initiativets anden fase. Fasen indledtes i sommeren 2022, hvor LEAPS-netværket voksede fra 4 til 10 skoler. Årsrapporten sætter fokus på, hvad en systematisk omstillingsproces betyder for at skabe LEAPS-forandringer, og viser resultatindikationerne for de 4 fortsætterskoler i et sammenligningsperspektiv med de 6 nye opstartsskoler.

Årsrapporten præsenterer også udrulningen af et helt nyt virksomhedsprogram, som skal øge samarbejdet mellem LEAPS-skolerne og lokale virksomheder. Formålet er at gøre flere elever virksomhedsparate, samt at kvalificere elevernes karriere- og uddannelsesvalg. Årsrapporten præsenterer samarbejdets potentiale og de foreløbige indsigter.

Samlet set præsenterer årsrapporten indsigter indenfor følgende områder:

- Systematisk skoleomstilling
- Elevernes generelle engagement
- Elevernes naturfaglige engagement
- Elevernes faglige præstationer (undervisningseffekt)
- Elevernes deeper learning kompetencer
- Forældrenes tilfredshed
- Medarbejdernes tilfredshed
- Potentialet for virksomhedssamarbejdet

LEAPS-historien: Mangel på unge med erhvervsrettede kompetencer

LEAPS tog sit udgangspunkt i en mangel på unge med erhvervsrettede kompetencer, herunder særligt indenfor STEM-området. Ønsket med LEAPS var i en bredere forstand at øge unges engagement i skolen, samt at hjælpe unge med at begå sig i fremtidens samfund. I USA inspireredes vi af den projektbaserede læringstilgang (PBL), som vi tilpassede til et dansk skolesystem. I LEAPS er der et særligt fokus på tværfaglighed og integration af STEM, samt på udvikling af elevernes deeper-learning kompetencer.

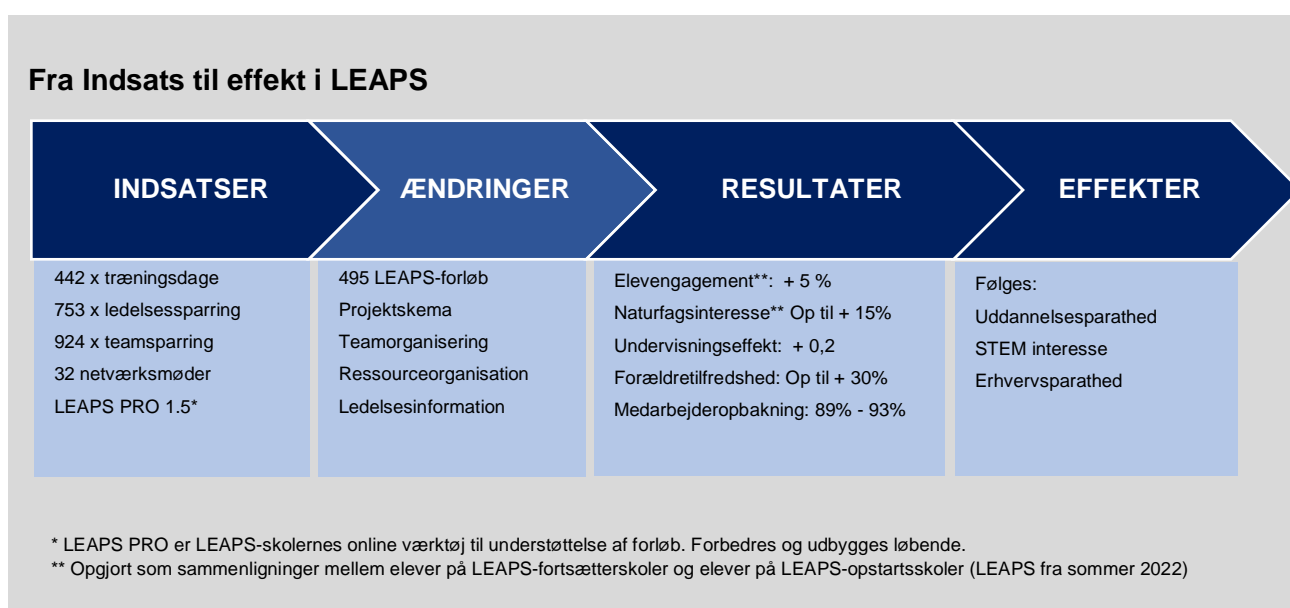
Dansk model for skoleomstilling til PBL

LEAPS var i sin første fase et 5-årigt initiativ, der havde til formål at udvikle, teste samt implementere en helt ny, dansk projektbaseret læringsmodel. Fra sommeren 2022 startede LEAPS-initiativet sin anden fase, hvor fokus blandt andet er på at udvikle en skaleringsmodel for LEAPS, samt at tilpasse LEAPS-modellen.

LEAPS var fra starten tænkt som minimum et 10-årigt initiativ, da det tager tid, før de fulde resultater af en ny læringstilgang viser sig. LEAPS som model omfatter både den projektbaserede læringstilgang, den nødvendige organisering samt processen, der hjælper skoler med omstilling til den nye læringsform via hyppig tilstedeværelse på skolerne. LEAPS er i første fase gennemført på 4 skoler, men er som nævnt igangsat på yderligere 6 af landets folkeskoler i sommeren 2022.

LEAPS fokuserer på sammenhæng mellem indsatser, ændringer, resultater og effekter

De 10 skoler i LEAPS praktiserer en særlig tilgang til projektbaseret læring og ikke mindst til, hvordan en sådan implementeres på en dansk folkeskole. Bagved LEAPS ligger en omstillingsmodel med en række indsatser, der er nødvendige for at gennemføre LEAPS-forløb. Det er Kata-Fondens grundlæggende princip at fungere som en katalysator for skolernes omstilling, og det er således skolerne selv, der skaber resultaterne. Tilstedeværelsen på skolerne skaber optimale betingelser for at være tæt på praksis og bidrage til LEAPS-implementeringen, hvor den finder sted. I nedenstående figur ses hvordan indsatserne forventes at føre til ændringer, og til de resultater vi fremlægger i denne rapport. Langtidseffekterne kan vi endnu ikke vurdere, men udviklingen på forskellige områder følges.

8 væsentlige resultater fra årsrapporten

Baseret på ovenstående figur, fokuserer årsrapporten på de indsigter, vi har for skoleomstillingen, samt for de beskrevne resultatområder.

1. Systematisk omstilling skaber ny praksis

De 6 nye LEAPS-skoler oplever allerede første år en ændret praksis via den systematiske tilgang til omstilling i LEAPS. Vekselvirkningen mellem målrettet kompetenceudvikling og afprøvning i praksis samt systematisk opfølgning sikrer reelle forandringer i undervisningen.

2. Vi ser et højere elevengagement hos LEAPS-elever sammenlignet med ikke LEAPS-elever.

LEAPS-elever synes generelt, at skolen er mere spændende end ikke LEAPS-elever. Det ved vi fra den eksisterende følgeforskning om LEAPS, hvor der er foretaget sammenligninger blandt LEAPS og ikke LEAPS-elever indenfor de samme skoler. I skoleåret 2022-23 er det også muligt at foretage sammenligninger mellem fortsætterskolerne og opstartsskolerne. Her ser vi, at de erfarne LEAPS-elever er mere engageret i skolen end eleverne på de nye opstartsskoler.

3. Naturfagsinteressen er positiv blandt udskolingseleverne i LEAPS.

På fortsætterskolerne har udskolingseleverne i LEAPS tidligere vist stigende interessen for naturfag. Nye indsigter peger på, at udviklingen står i kontrast til den generelle landstendens.

Udskolingselevernes naturfaglige interesse er også markant mere positiv på fortsætterskolerne end på opstartsskolerne.

4. De første LEAPS-årgange klarer sig bedre i benchmark med andre skoler.

Alle LEAPS-fortsætterskoler afsluttede for første gang en LEAPS-årgang i sommeren 2022. Her ses en positiv tendens i den gennemsnitlige undervisningseffekt for skolerne. I LEAPS er der fokus på elevernes progression snarere end det absolutte niveau, som i udgangspunktet har ligget lavt særligt for nogle af fortsætterskolerne.

5. De faglige vejledere oplever løft i elevernes deeper-learning kompetencer

De faglige vejledere på fortsætterskolerne oplever, at eleverne udvikler sig på flere punkter, der rækker ud over faglige test og karakterer. Det viser systematiske interviews med de faglige vejledere på fortsætterskolerne. Flere af punkterne berører de samme temaer, og ligger alle godt i tråd med "deeper learning" – kompetencerne. Fx vurderer flere vejledere, at eleverne bliver bedre til kommunikation, og til at mestre det faglige indhold.

6. Markant positiv udvikling i forældretilfredsheden på de første LEAPS-skoler

Et af de mest markante resultater i LEAPS er udviklingen i forældretilfredshed. Det gælder både i forhold til børnenes faglige udbytte samlet set, men også særligt i forhold til forældrenes tilfredshed med at inddrage omverdenen i undervisningen og skabe en varieret skoledag for børnene. På fortsætterskolerne ser vi en stigning over årene på alle parametre, samtidig med at forældrene på disse skoler er mere tilfredse end forældrene på opstartsskolerne.

7. Medarbejdernes opbakning til LEAPS er høj

Medarbejdernes opbakning til LEAPS består af to ting: Medarbejdernes enighed i principperne bag LEAPS, samt deres enighed i at LEAPS implementeres på en god måde på skolen. De to parametre sammenlægges til ét "opbakningsmål", der viser, at der kun er en ganske lille del af medarbejderne, som ikke bakker op om LEAPS. Det gælder både på fortsætterskolerne og på opstartsskolerne – om end opbakningen er en smule højere på fortsætterskolerne.

8. Der er et stort potentiale for at gøre en forskel med virksomhedsprogrammet

Det er kun en mindre del af medarbejderne på LEAPS-skolerne, som tidligere har indgået i samarbejdsforløb med virksomheder. De medarbejdere og elever, der har deltaget i et samarbejdsforløb, kan se værdi heraf. Samtidig har 77 % af de virksomheder, som hidtil er inviterede til at deltage i programmet, vist positiv interesse (82 inviterede virksomheder). Der er derfor et godt grundlag for at gøre flere elever virksomhedsparate via udrulning af virksomhedsprogrammet.

Hvis du vil vide mere om LEAPS-initiativet, kan du finde al relevant information på: www.leapsskoler.dk

Tak til:

**BITTEN &
MADS CLAUSENS FOND**

salling fondene

**FREMSTILLINGS
INDUSTRIEN**
EN DEL AF DI

Læsevejledning

Denne årsrapport er opdelt i 6 kapitler. I første kapitel sættes fokus på den systematiske omstillingsproces, som er nødvendig på alle niveauer på LEAPS-skolerne for at sikre succesfulde forandringer. I de efterfølgende 3 kapitler vises resultatindikationerne for elevernes engagement, faglige udvikling og forældre- og medarbejdertilfredshed. Årsrapporten afsluttes med en introduktion af et nyt virksomhedsprogram for LEAPS-skolerne og et blik ind i den videre rejse for LEAPS.

Tema	Fokus på
Kapitel 1. Systematisk skoleomstilling	LEAPS-forandringer gennem systematisk omstillingsproces
Kapitel 2. Elevengagement	Elevernes generelle engagement og interesse for naturfag
Kapitel 3. Elevernes faglige udvikling	Undervisningseffekten og deeper learning kompetencer
Kapitel 4. Tilfredshed	Forældretilfredshed og medarbejderopbakning
Kapitel 5. Virksomhedsprogrammet	Potentialet for virksomhedsprogrammet.
Kapitel 6. Rejsen fortsætter	Netværk i LEAPS og spredning i kommunerne

I årsrapporten vil man møde forskellige typer af data. Datagrundlaget bygger både på spørgeskemaundersøgelser blandt elever, medarbejdere og forældre, på systematiske interviews med elever og faglige vejledere samt på registerdata fra uddannelsesstatistik.dk. Ambitionen er at skabe et trianguleret datagrundlag og at tilvejebringe et 360° perspektiv på LEAPS-indsatsen.

Datakilder i årsrapporten:

- Rambøll surveyundersøgelse efteråret (2022)
- Interviewundersøgelse forår (F2023)
- Registerdata fra uddannelsesstatistik.dk
- Aalborg Universitet elevsurvey (F2018 – E2021)
- Kata Fonden forældresurvey og medarbejdersurvey (E2018 – E2021)

En del af datagrundlaget for årsrapporten er indsamlet i LEAPS-initiativets første fase. Data fra denne fase dækker udviklingen på de fire første LEAPS-skoler (herefter betegnet "fortsætterskolerne"). Fra sommeren 2022 er der også indsamlet data fra de seks nye skoler i LEAPS-initiativet (herefter betegnet "opstartsskolerne"). I årsrapporten vil man både møde resultater, der fokuserer på udviklingstendensen for fortsætterskolerne¹, samt resultater der fokuserer på sammenligningen mellem de erfarne LEAPS-skoler og de nye opstartsskoler².

For uddybende information om det samlede datagrundlag i LEAPS henvises til metodebilaget i rapportens afsluttende del. Herunder præsenteres blot en oversigt over svarantal og svarprocenter for efterårets surveyundersøgelser.

¹ Der er i overgangen fra LEAPS-I til LEAPS-II foretaget justeringer i måleapparatet, der i visse tilfælde gør sammenligninger for fortsætterskolerne før/efter 2022 upræcise. Der er kommenteret på dette i de pågældende analyser i kapitlerne.

² Sammenligninger mellem skolerne tager ikke højde for forskelle i skolernes karakteristik som fx socioøkonomi, størrelse og geografi, og sammenligningerne skal derfor betragtes som resultatindikationer snarere end endegyldige konklusioner om effekt.

Antal besvarelser og svarprocenter efteråret 2022

	Elever	Medarbejdere	Forældre
Antal besvarelser (N)	4410	344	4406
Svarprocent	79,7 %	62 %	45,1 %

Note: Antal svar og svarprocenter er for fortsætterskolerne og 5 opstartsskoler. En enkelt opstartsskole påbegyndte LEAPS en smule senere, og deltog derfor ikke i efterårets surveyundersøgelse. For medarbejderne er tallene opgjort for både lærer og pædagoger. Tallene er opgjort samlet på tværs af skoler.

Kilde: Rambøll surveyundersøgelse. Dog er udregningen af svarprocent for medarbejdere udregnet af Kata Fonden og baseret på stamdatatal fra skolerne.

LEAPS: En dansk tilgang
til projektbaseret læring
og skoleomstilling

LEAPS: En dansk tilgang til projektbaseret læring og skoleomstilling

Projektbaseret læring (PBL) er på dagsordenen på mange skoler og i mange kommuner hen over landet i disse år. LEAPS er et bud på, hvordan PBL kan udmøntes i praksis i den danske folkeskole.

LEAPS står for Læring og Engagement gennem Autentiske Projekter med fokus på Science. Læringsmodellen har til formål at skabe de bedst mulige betingelser for, at elever i grundskolen oplever fagene som meningsfulde og engagerende gennem arbejdet med autentiske projekter. Der vil fremover være stor efterspørgsel på unge, der er i stand til at bringe viden i anvendelse på tværs af faggrænser og i samarbejde med andre. Derudover vil det på fremtidens arbejdsmarked være nødvendigt at besidde stærke naturfaglige kompetencer, hvorfor der i ethvert LEAPS-forløb rettes særligt fokus mod STEM-fagene, tværfaglighed og samarbejde.

I LEAPS er der fokus på at sikre systematik i arbejdet med PBL samt på skolernes proces med at omstille deres praksis. Der er 3 områder, der er helt centrale i LEAPS:

1. Fast struktur for LEAPS-forløb

Skoleåret struktureres omkring en række LEAPS-forløb. På en fuldt udrullet LEAPS-skole er størstedelen af undervisningen LEAPS-forløb. Et LEAPS-forløb er et tværfagligt PBL-forløb af 6-10 ugers varighed. I ethvert LEAPS-forløb arbejdes der med et *engagerende spørgsmål*, som bedre knytter sig til en reel og virkelig problemstilling. Det engagerende spørgsmål er omdrejningspunktet for indholdet i projektforløbet. Selve forløbet startes med et *kickoff*, der engagerer og inddrager eleverne. Under hele projektforløbet arbejdes der med et eller flere *elevskabte produkter*, der udgør en del af besvarelsen af det engagerende spørgsmål. Med henblik på at skabe produkter af høj kvalitet arbejdes der med *udkast og respons-processer*, hvor eleverne lærer at arbejde med skitser og forbedringer af produktet. En komponent, der også er med til at sikre kvalitet og engagement, er det *autentiske samarbejde*, hvor eleverne samarbejder med det omgivende samfund, og bruger samarbejdet til at skabe ny viden og kvalitet. Til sidst *fremviser* eleverne deres produkter og deres læringsproces for et indbudt publikum. På side 16 er det muligt at læse et eksempel på et LEAPS-forløb i 8. klasse, der indeholder alle komponenterne.

2. Udvikling af personlige og tværfaglige kompetencer

I LEAPS er der et særligt fokus på, at eleverne udvikler personlige og tværfaglige kompetencer. I alle forløb arbejdes der målrettet med en eller flere *Deeper Learning Kompetencer*³ som f.eks. problemløsning, samarbejde eller kommunikation. Arbejdet med Deeper Learning er integreret i den værktøjskasse, lærerne har til rådighed.

³ Deeper learning konceptet er udviklet af The Hewlett foundation i USA og har store ligheder med både '21st Century Skills' og Michael Fullans '6Cs'

De 6 Deeper Learning kompetencer i LEAPS

3. Systematisk omstilling på LEAPS-skolerne

Når elever og lærere skal lære at arbejde på nye måder, skal organiseringen af skolen og ledelsen også forandres. Derfor arbejdes der i LEAPS med et (mindst) 10-årigt perspektiv for hver skole. Det giver tid til kompetenceudvikling, afprøvning, læring, justering og nye forsøg. Det kræver tålmodighed, vedholdenhed og fokus på den enkelte skole og i den enkelte kommune.

LEAPS-programmet er et samlet systematisk bud på, hvordan en skole kan omstille sig til at blive projektbaseret med en høj grad af systematik i både praksis, organisering og opfølgning. De faste strukturer i arbejdet med PBL tilbyder et fælles sprog på skolen, men også på tværs af skolerne i LEAPS-netværket.

Ud over arbejdet med de enkelte skoler arbejdes der i netværk på alle niveauer fra lærer til politisk udvalg mellem de 10 LEAPS-skoler. Den fælles tilgang giver øget mulighed for at sparre på tværs af LEAPS-netværket, når man møder udfordringer eller har brug for inspiration.

”Klimako eller forbrugssvin” – LEAPS-forløb i 8. klasse

ENGAGERENDE SPØRGSMÅL

Eleverne undersøgte spørgsmålet: ”Hvordan kan vi bedst muligt udnytte naturens ressourcer, så vi får mest muligt ud af vores naturgrundlag – og samtidig undgår en for høj klimabelastning?” **Herunder:**

- 1) Hvordan kan vi bygge mere bæredygtigt i fremtiden?
- 2) Hvordan kan vi udnytte vores fødevarer mest optimalt?

KICKOFF

Forløbet blev skudt i gang med en dag i køkkenet.
Eleverne tilberedte bæredygtige madretter og lærte om madspild.

ELEVSKABTE PRODUKTER

Eleverne lavede cirkeldiagrammer, der illustrerede danskernes årlige madspild. Derudover udarbejdede eleverne geometriske tegninger af bæredygtige huse og skrev en klumme omkring deres holdning til bæredygtighed.

AUTENTISK SAMARBEJDE

Klassen samarbejdede med en entreprenørvirksomhed, der planlægger og bygger bæredygtigt byggeri.

UDKAST OG RESPONS

Entrepreneørvirksomheden gav feedback på elevernes geometriske tegninger.
Eleverne rettede deres tegninger til efterfølgende.

FREMVISNING

Elevernes forældre, søskende samt entreprenørvirksomheden var inviteret til fremvisningen. Eleverne fremviste deres geometriske tegninger, livscyklusser på isoleringsmaterialer samt diagrammer over madspild. Derudover serverede klassen klimavenlige madretter, de selv havde tilberedt.

Lærernes evaluering af forløbet

Lærerne havde forud for forløbet opstillet 16 læringsmål indenfor dansk, kulturfag, naturfag og matematik. I forbindelse med evalueringen af forløbet, vurderede lærerne, at de faglige mål blev fuldt ud opnået.

1. Nøglen i LEAPS er vedvarende støtte til omstilling af undervisningen

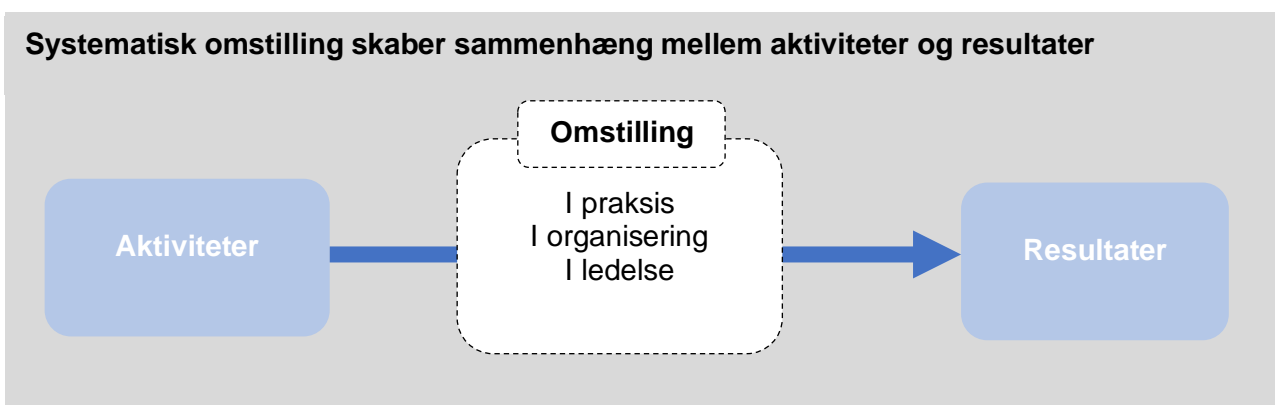
1. Nøglen i LEAPS er vedvarende støtte til omstilling af undervisningen

Forudsætningen for at skabe resultater er, at der finder reelle forandringer sted i skolens virke. Det gælder både i praksis, i organiseringen og i ledelsen af skolen. Derfor er der i LEAPS et stærkt fokus på at skabe og følge op på *omstilling* på hvert af de tre niveauer. Et omstillingsfokus er vigtig fordi:

- Systematisk omstilling baner vejen for resultater
- Omstillingen understøtter medarbejdernes praksis
- Systematisk omstilling skaber hurtigere forandringer: Det ses allerede første år på de 6 nye skoler

1.1 Systematisk omstilling baner vejen for resultater

Omstilling er forudsætningen for, at aktiviteter skaber resultater. Det er ved at have fokus på omstillingen i både praksis, organisering og ledelse, at skolerne sikrer reelle forandringer.

Omstillingen på de tre niveauer er indbyrdes forbundet. Hvis praksis skal forandres, så kræver det forandringer i organiseringen, hvilket igen kræver noget nyt af ledelsen. Fx indebærer LEAPS-programmet kompetenceudviklingsaktiviteter for lærerne. For at kompetenceudviklingen kan skabe resultater (f.eks. i form af mere engagerede elever) skal kompetencerne omsættes til en ændret praksis – en *omstilling* til projektbaseret læring. Det kræver tættere teamsamarbejde af lærerne, og det skal understøttes af organiseringen, f.eks. i form af muligheden for at mødes i årgangsteamet. Det stiller ledelsen nogle opgaver, de skal løse for at skabe rammerne for forandringer.

I LEAPS arbejdes der med at sikre reelle forandringer på alle 3 niveauer: I praksis, i organisering og i ledelse. Omstillingen er systematiseret, så den foregår i afgrænsede løft hvert år, så skolen så at sige tager en bid ad gangen. Det gør det muligt at følge tæt op på, om der sker de ønskede forandringer.

1.2 Omstillingen understøtter praksis.

Omstillingsmodellen skaber mærkbare forandringer i medarbejdernes praksis.

I LEAPS er der udviklet en række elementer, der hjælper omstillingen på praksisniveau. Fx er der en fast forløbsstruktur med tilhørende værktøjskasse til både forberedelse, gennemførelse og evaluering af LEAPS-forløbene. Det skaber et fundament, der gør det muligt at komme hurtigt i gang. Fastlagte perioder til afprøvning sikrer desuden at den kompetenceudvikling, medarbejderne gennemgår, afprøves i praksis. På de nye skoler når alle årgange frem til at gennemføre et helt LEAPS-forløb inde for det første skoleår i omstillingen.

Kompetenceudviklingen er planlagt for at sikre en reel forandring i undervisningen. Baseret på erfaringerne fra første del af LEAPS er der tre nøgler, der skal sikre forandringerne:

1) Alle lærere og ledere gennemgår kompetenceudvikling samtidig.

Kompetenceudviklingen foregår samlet for hele medarbejdergruppen. Det giver skolen et fælles fokus og mulighed for at gøre sig fælles erfaringer.

2) Kompetenceudviklingen spredes ud over flere år

Medarbejdernes kompetencer i både teori og praksis bygges op over flere år. Det giver tid til at tage det nye ind, og det gør det logistisk muligt at arbejde med hele medarbejdergruppen samtidig.

3) Kort vej fra teori til praksis

Der arbejdes med en vekselvirkning mellem kompetenceudvikling og afprøvning, så lærerne hurtigt kan hente praksiserfaring og bringe det med tilbage i den fortsatte kompetenceudvikling.

Modellen sikrer mulighed for at skabe forandring af praksis for skolen totalt set, fordi alle er i gang på samme tid.

1.3 Omstillingen skaber hurtigere forandringer: Det ses allerede første år på de 6 nye skoler

Der er allerede skabt forandringer i praksis i løbet af det første år på de 6 nye skoler.

Fælle sprog og fælles retning

På de 6 nye skoler observerer ledelsen, at der i højere grad end tidligere opleves en fælles bevægelse i samme retning på skolen. Det ses fx i øget dialog om undervisningen og i et fælles sprog i kraft af begrebsapparatet fra LEAPS.

"Vi oplever, at medarbejderne er blevet dygtigere til at tale om det, der giver mening."

(Leder på en LEAPS-skole)

Mere autentisk samarbejde

Den faste struktur omkring LEAPS-forløbene sikrer blandt andet, at der arbejdes med et autentisk samarbejde. Det har allerede første år resulteret i en øget inddragelse af eksterne parter i undervisningen. Det gælder fx:

- Den lokale bilforhandler, der møder op på skolen med luksusbiler som led i et engagerende kick-off for eleverne
- Et lokalt entreprenørfirma, der stiller en murer til rådighed, så eleverne kan skabe kvalitetsprodukter ved at støbe fliser og bænke, der skal bruges i en lokal bypark.
- Elever, der udarbejder et forslag til indretningen af byens torv og præsenterer det for lokalpolitikere som et autentisk publikum

De nævnte eksempler er blot nogle få ud af den samlede mængde autentiske samarbejder på de nye LEAPS-skoler. Allerede første år vil der på de nye skoler inddrages 40-50 autentiske partnere.

Opbygningen af kompetencer på skolen

I LEAPS arbejdes der også med ressourcpersoner. Ressourcpersonerne udvikles til særligt kompetente LEAPS-medarbejdere, der over tid kan sparre med kolleger og ledere ift. LEAPS, samt forestå kompetenceudvikling internt på skolen – for fx nye medarbejdere.

Ressourcpersonerne begynder allerede i det første omstillingsår at støtte deres kolleger med sparring i planlægningen og evalueringen af LEAPS-forløbene. De indgår desuden i dialogen med ledelsen om organiseringen af LEAPS på skolen. Det sikrer inddragelse fra lærerperspektivet i ledelsens arbejde, f.eks. i forbindelse med planlægningen af det kommende skoleår.

1.4 Kritiske succesfaktorer

Spred kompetenceudviklingen ud over hele året

For at sikre muligheden for vekselvirkning mellem teori/praksis er det vigtigt, at kompetenceudviklingen spredes over hele året. Det kan være fristende at ville "lære det hele", før man går i gang med afprøvningen, men det presser kompetenceudviklingen for meget sammen, og der bliver ikke et tydeligt fokus i de perioder, hvor afprøvning i praksis foregår.

Hav det lange lys på

LEAPS har et 10-årigt perspektiv, fordi omstilling tager lang tid. Det er fristende at ville lave alt om på samme tid, når først man er kommet i gang med omstillingen. Hav tålmodighed, lav om på færre ting ad gangen, få dem til at virke, før de næste forandringer iværksættes

Fokusér og prioritéér

En stor omstilling som LEAPS kræver fuld opmærksomhed fra både skoleledelse og forvaltning. Ledelsen skal prioritere og vælge andre ting fra, så medarbejderne har mulighed for at fokusere på omstillingen. Den lokale forvaltning skal sikre, at skolen har rum til at fokusere og prioritere.

»LEAPS tilbyder en systematisk tilgang til skoleudvikling«

Svendborg Kommune har siden august haft to LEAPS-skoler. Kathrine Vestergaard Hyttel, der er skole- og uddannelseschef i Svendborg Kommune, ser allerede stærke takter.

Hvorfor har Svendborg Kommune valgt at blive en del af LEAPS?

De seneste år har vi været optaget af mangfoldige læringsmiljøer. I den forbindelse ser vi LEAPS som et laboratorium, der undersøger, hvordan man kan udvikle motiverende, engagerende og virkelighedsnær undervisning.

Vi forventer, at de to LEAPS-skoler bliver stærke i at udvikle engagerende projektbaseret undervisning, og at deres erfaringer kan bruges som en vidensbank for resten af kommunens skoler.

»Alle ønsker at tilbyde motiverende og virkelighedsnær undervisning. Spørgsmålet er hvordan man når derhen. Her kan jeg se, at LEAPS tilbyder en systematisk ramme, der gør det lettere at holde fokus.«

Derudover går vi op i at have et bredt udvalg af skoler. Mange af vores folkeskoler har specifikke linjer i deres udkolning. Set i det lys giver det også mening, at vi har skoler, der byder ind med en projektbaseret tilgang til undervisningen.

Hvad oplever I er unikt ved LEAPS?

LEAPS tilbyder en systematisk tilgang til skoleudvikling. Alle ønsker at tilbyde motiverende og virkelighedsnær undervisning. Spørgsmålet er hvordan man når derhen. Her kan jeg se, at LEAPS tilbyder en systematisk ramme, der gør det lettere at holde fokus.

Derudover tilbyder LEAPS et fælles sprog. Alle lærere ved eksempelvis hvad det betyder, når man snakker om "Scrum Boards". Det giver et stærkt fundament for skoleudvikling, at hele skolen arbejder sammen ud fra det samme lærings-syn og børnesyn. På den måde understøtter LEAPS, at pædagogikken og didaktikken kommer i fokus.

Kan I allerede nu se en forskel på LEAPS-skolerne?

For et par uger siden besøgte jeg Issø-skolen, da der var fremvisning som en afslutning på elevernes LEAPS-projekter. Skolen summede af liv. Der var flere hundrede forældre og en masse børn, der stolt viste deres projekter frem.

Jeg oplevede skolen som lokalområdets omdrejningspunkt. Det kan virkelig noget, når skolen åbner op, og børnene samtidig har noget på hjertet.

Det var let at få øje på glæden, motivationen og stoltheden den eftermiddag. Flere børn løb os i møde, fordi de ville vise os, hvad de havde lært. Strukturerne i LEAPS lægger op til, at eleverne formidler deres viden, hvilket gør, at de helt naturligt træner deres formidlingskompetencer.

Hvad skal I være opmærksomme på, hvis I skal have det bedste udbytte af LEAPS?

Det er vigtigt, at vi får implementeret i bund. Hvis LEAPS kun lever i ledelseslaget og hos enkelte ildsjæle, så rykker det ikke for alvor. Hvis LEAPS skal gøre en forskel, er det vigtigt, at vi holder fast – og sikrer de nødvendige rammer.

Men vi kan heldigvis se, at skolerne tager LEAPS til sig. Det bliver spændende at følge udviklingen på LEAPS-skolerne, når LEAPS for alvor bliver en integreret del af deres hverdag.

BAGGRUND

Kathrine Vestergaard Hyttel er skole- og uddannelseschef i Svendborg Kommune. De sidste 20 år har hun arbejdet indenfor skoleverdenen som lærer, skoleleder – og nu skole- og uddannelseschef. Svendborg Kommune har 2 LEAPS-skoler: Issø-skolen (356 elever) og Skårup Skole (316 elever)

2. LEAPS-eleverne har
højere engagement
– også i STEM

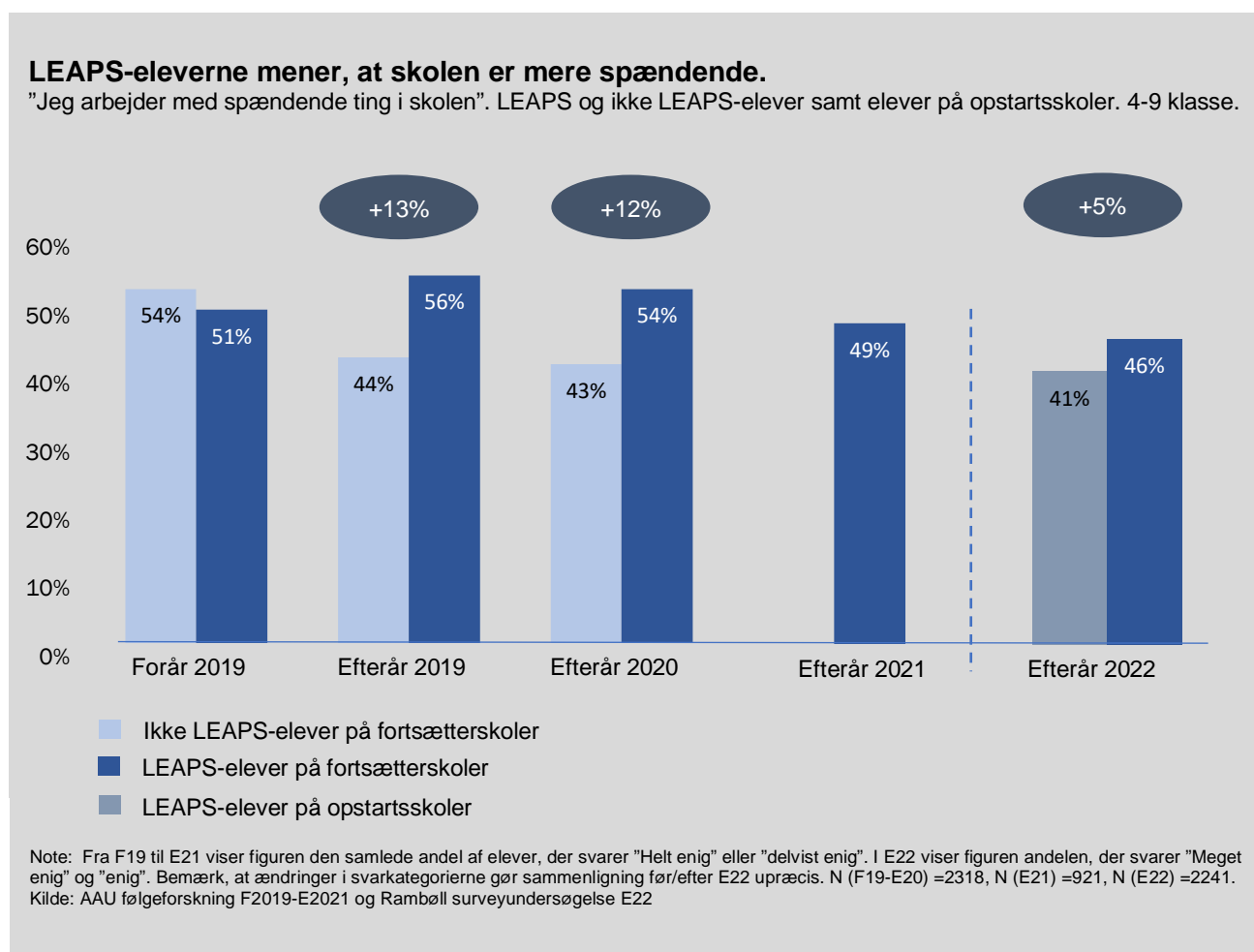
2. LEAPS-eleverne har højere engagement – også i STEM

LEAPS-eleverne er mere engagerede end ikke-LEAPS-eleverne i netværket – både i skolen generelt og i naturfag. Det ved vi fra den eksisterende følgeforskning om LEAPS og fra nye sammenligninger mellem de erfarne fortsætterskoler og opstartsskolerne. Vi ser engagementet på følgende måde:

1. LEAPS-elever viser generelt højere engagement i skolen end ikke LEAPS-elever.
2. Naturfagsinteressen er positiv blandt udskolingseleverne i LEAPS - og udviklingen er modsatrettet landstendensen.

2.1 LEAPS-elever viser generelt højere engagement i skolen end ikke LEAPS-elever

På fortsætterskolerne har det i en årrække været muligt at sammenligne LEAPS-elever med ikke LEAPS-elever. Sammenligningen har i de seneste år vist et højere engagement blandt LEAPS-eleverne. Sammenligningsgrundlaget forsvandt i skoleåret 2021-22, hvor alle elever på fortsætterskolerne overgik til LEAPS-undervisning. Med opstarten af de seks nye LEAPS-skoler er der fra skoleåret 2022-23 skabt et nyt sammenligningsgrundlag mellem de mere erfarne LEAPS-skoler og de nye opstartsskoler. Denne sammenligning viser også et højere engagement blandt LEAPS-eleverne på fortsætterskolerne sammenlignet med eleverne på opstartsskolerne.

De nye sammenligninger mellem fortsætterskolerne og opstartsskolerne er særligt bemærkelsesværdige, fordi fortsætterskolernes elever gennemsnitligt set ligger lavere på den socioøkonomiske reference sammenlignet med eleverne på opstartsskolerne^{4,5}. Undersøgelser peger på negative sammenhænge mellem socioøkonomisk status og børns trivsel⁶. Til trods herfor ser vi en større andel engagerede LEAPS-elever på fortsætterskolerne⁷.

Den socioøkonomiske reference

Den socioøkonomiske reference siger noget om skolens forventede karaktergennemsnit givet elevernes socioøkonomiske baggrundsforhold.

Socioøkonomisk reference

Fortsætterskoler: 7,0

Opstartsskolerne: 7,6.

Spørger man eleverne selv, peger de på flere ting, som er godt ved LEAPS. Særligt tydeligt er det, at LEAPS "giver mere frihed og ansvar", og at "det er noget andet end den almindelige undervisning", hvor man "laver meget af det samme". Eleverne peger på, at LEAPS er en arbejdsform, hvor man får lov til at prøve forskellige ting, men også at projekterne giver mulighed for at komme i dybden med et emne. Hertil kommer, at man arbejder sammen med andre, og at man bliver stolt af at vise frem og fortælle.

Mange af eleverne i forårets interviews fortæller, at de foretrækker LEAPS fremfor normal undervisning. For nogle elever afhænger svaret dog af, hvad man arbejder med i projekterne. Hvis emnet ikke fanger, kan LEAPS-perioden virke lang. Netop derfor er det vigtigt at huske tværfagligheden i projektforbundene.

"Det er ret fedt. For så er det ikke sådan, at man har en masse ting, man skal. Så er det bare én ting, som man har en kæmpestor viden om"

(Pige, opstartsskole - 2023)

2.2 Naturfagsinteressen er positiv blandt udskolingseleverne i LEAPS – og udviklingen er modsatrettet landstendensen.

Tværfagligheden kan være særlig vigtig i relation til ønsket om at øge elevernes interesse for naturfag. Internationale undersøgelser peger nemlig på, at børns nysgerrighed og interesse for naturvidenskab dalder gennem skoletiden⁸. Der er derfor god grund til at interessere sig for udskolingselevers naturfaglige interesse, og for om LEAPS kan have en positiv indflydelse på denne udvikling.

På fortsætterskolerne har udskolingseleverne i LEAPS tidligere vist stigende interessen for naturfag. Nye indsigter peger på, at den udvikling står i kontrast til den generelle landstendens. I både 2017 og 2022 foretog Universe Science Park en repræsentativ undersøgelse blandt forældre med børn i alderen 5-17 år⁹. I undersøgelsen blev forældrene spurgt om deres børns interesse for naturfag, og i 2022 svarede blot 30 procent af forældrene, at deres børn i "høj" eller "meget høj" grad havde interesse for naturvidenskabelige fag. Det er et fald på 11 procentpoint siden 2017.

⁴ For opstartsskolerne er tallene for engagement og for den socioøkonomiske reference opgjort for 5 skoler. Én skole startede senere, og var derfor ikke en del af målingen i efteråret 2022. Skolen indgår i målingerne fremadrettet.

⁵ [Socioøkonomisk reference for grundskolekarakterer | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

⁶ [Socioøkonomisk status og børns trivsel – en metaanalyse \(au.dk\)](#)

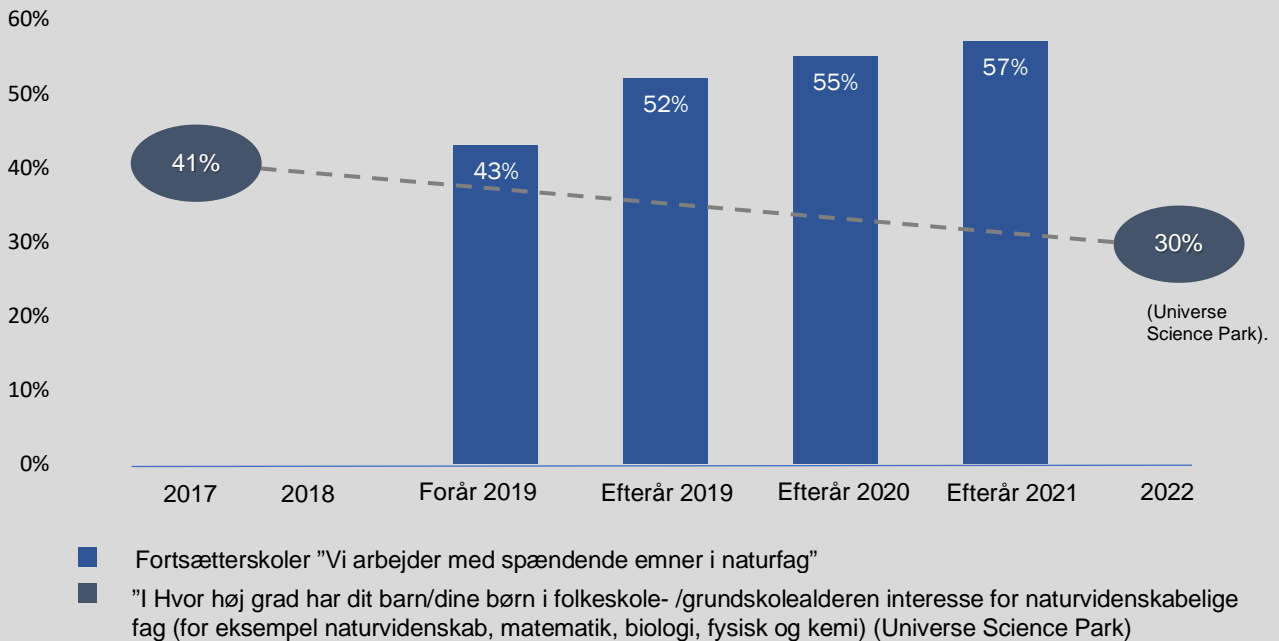
⁷ I E22 blev målingen foretaget på hele skolen inkl. indskolingen. Her ses fortsat en forskel fortsætterskoler og opstartsskoler – i fortsætterskolernes favør

⁸ 37. Archer et. al. (2010): "Doing" science versus "being" a scientist: Examining 10/11-year-old schoolchildren's construction of science through the lens of identity 38. Tænketaenken DEA (2018): Litteraturstudie: Unges veje til STEM

⁹ [Ny undersøgelse: Danske elevers interesse for naturfagene faldet \(folkeskolen.dk\)](#)

LEAPS-elevens interesse for naturfag har udviklet sig mere positivt end landstendensen

LEAPS-udskolingselever på fortsætterskolerne (F19 – E21) sammenholdt med landstendens (2017 og 2022)

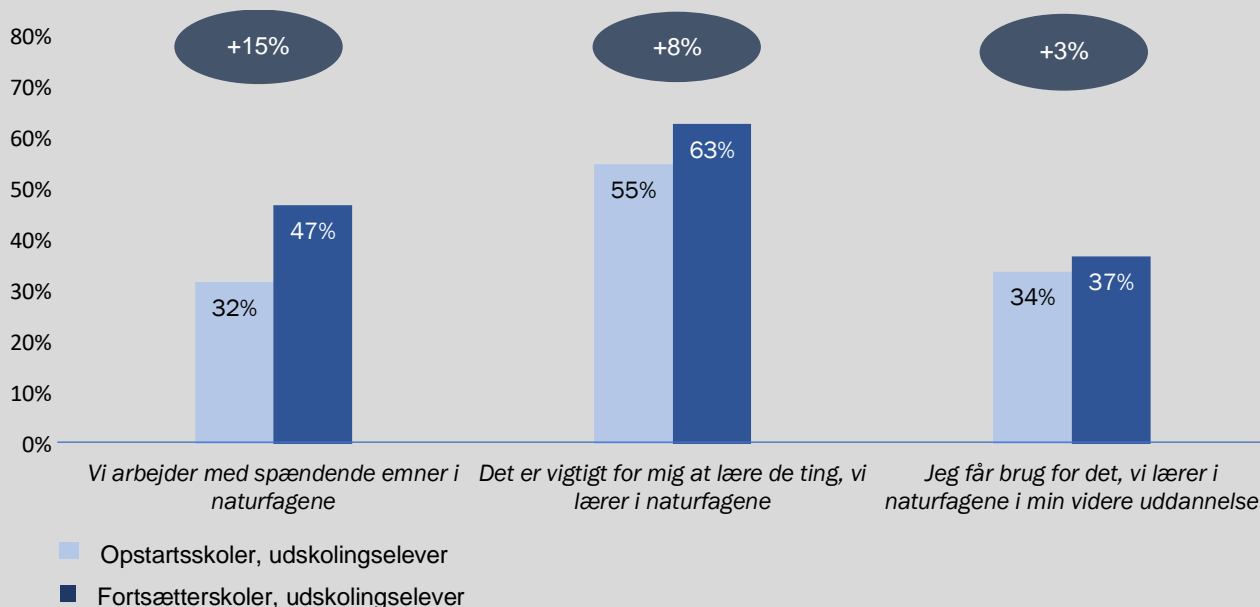
Note: Figuren viser den samlede andel af LEAPS-elever på fortsætterskolerne der svarer "Helt enig" eller "delvist enig". For Universe-undersøgelsen viser linjen udviklingen i den samlede andel af forældre, som svarer "i meget høj grad" eller "i høj grad". N (elever) = 1274, N (forældre) = 1002.
Kilder: For eleverne er data er indsamlet af Aalborg Universitet for Kata Fonden, og bearbejdet af VIVE for Kata Fonden, marts 2022.

Udskolingselevens naturfaglige interesse er også markant forskellig mellem fortsætterskolerne og opstartsskolerne. Igen er der en større andel af positive elever på fortsætterskolerne, hvor eleverne har arbejdet med LEAPS i længere tid¹⁰. Dermed er der også her indikationer på, at LEAPS-undervisningen løfter det naturfaglige engagement i de ældste klasser.

¹⁰ For opstartsskolerne er tallene opgjort for elever på 5 opstartsskoler. (en enkelt opstartsskole er startet senere end de øvrige opstartsskoler og indgår derfor ikke i spørgeskemaundersøgelsen i E22).

LEAPS-udskolingselever har højere interesse for naturfag

Udskolingselever på fortsætterskolerne sammenholdt med udskolingselever på opstartsskolerne efteråret 2022

Note: Figuren viser den samlede andel af elever på henholdsvis fortsætterskoler og opstartsskoler, der svarer enten "Meget enig" eller "Enig". Bemærk, at ændringer i svarkategorierne gør sammenligning før/efter E22 upræcis. N (fortsætterskoler) = 442, 441, 399. N (opstartsskoler) = 685, 680, 609. Kilde: Rambøll spørgeskemaundersøgelse E22

2.3 Kritiske succesfaktorer

Husk tværfagligheden

Jo flere fag, der er inddraget i projektet, jo større er sandsynligheden for at fange elevernes faglige interesse og for at give eleverne en dybere forståelse for det emne, der arbejdes med. Når eleverne arbejder tværfagligt, får eleverne mulighed at bruge naturfag og matematik på andre måder og opleve fagernes relevans. Projekter kan også opbygges med udgangspunkt i fagområder fra STEM for at sikre, at eleverne oplever fagernes relevans.

Sæt fokus på det autentiske samarbejde

Inddragelse af eksterne eksperter øger elevernes oplevelse af relevans. Det er motiverende at opleve, hvad skolens fag kan bruges til i virkeligheden. Det autentiske samarbejde kan tage mange former og kan fx være med virksomheder, kunstnere, restauranter og museer. Det er især motiverende, hvis eleverne oplever, at de samarbejder og sparrer med eksperterne indenfor det emne, de arbejder med.

Giv plads til elevmedbestemmelse.

Eleverne motiveres af at opleve, at de har medbestemmelse. Udvalg et eller to steder i forløbet hvor eleverne kan have indflydelse på deres egen proces. Det kan fx være i forhold til hvilket produkt, der skal udarbejdes, hvilken rækkefølge arbejdsopgaver skal udføres i eller i design af undersøgelser.

»Eleverne er stolte af deres arbejde«

Alle LEAPS-forløb afsluttes med en fremvisning, hvor eleverne viser et selvskabt produkt og fortæller om deres læring. Jonna Kock og Grete Fält-Hansen arbejder som lærere på Herfølge Skole. De mener begge, at eleverne bliver mere engagerede i skolen, når de skaber produkter af høj kvalitet.

”Jeg oplever, at eleverne er mere tilfredse og stolte, når de har været fordybet og genbesøgt et produkt flere gange. De oplever, at de kan skabe noget stort“, fortæller Jonna Kock, der er børnehaveklasseleder.

Grete Fält-Hansen arbejder som lærer i udskoling. Ligesom Jonna er hun glad for, at LEAPS har øget skolens fokus på, at eleverne skal være skabende.

”Det nytter ikke noget at hælde en masse læring på, hvis det bare preller af. Jeg oplever, at læringen sidder bedre fast, når eleverne har været fordybet i at skabe produkter. Det understøtter fagligheden“, siger Grete Fält-Hansen.

Eleverne lærer at fordybe sig

I velkomsthallen på Herfølge Skole udstiller 0. klasse deres billeder, der er inspireret af Scherfigs univers og farvepalette. Billederne hænger sirligt og er indrammet med passepartout.

”Gud, er det virkelig børnehaveklassen, der har malet det“. Sådan siger mange, når de ser billederne. Og ja, det er det“, fortæller Jonna Kock.

”Men de har også arbejde intensivt med billederne af flere omgange. På den måde får de trænet deres evne til at fordybe sig og gøre sig umage. Det er en kompetence, der kan bruges i mange sammenhænge. Også når de skal blive bedre til dansk eller matematik“, siger Jonna Kock.

Billederne er en del af et større forløb, hvor 0. klasse har arbejdet med det engagerende spørgsmål ”Hvad vil du være, når du bliver stor“. I forbindelse med forløbet besøgte eleverne et sygehus, snakkede med skolens pedel og fordybede sig i, hvordan man arbejder som kunstner. Her gik de i dybden med Scherfigs farveunivers og motiver.

Kvalitet som fokuspunkt

Flere af LEAPS-skolerne har valgt at arbejde med kuratering af elevernes produkter for at højne kvaliteten af elevernes produkter. På Herfølge Skole har Jonna Kock rollen som kurator.

”Jeg vejleder og giver mine kolleger idéer til, hvordan de kan arbejde med produkter. Derudover hjælper jeg med at udstille elevernes produkter“, fortæller Jonna Kock.

”Det er jo også derfor jeg kontaktede Jonna, da min 9. klasse havde afsluttet et forløb. Da jeg fortalte eleverne, at de skulle vise produkterne til deres forældre, når vi holdt elevcentrerede udviklingssamtaler, var de ved at dø. Men da Jonna havde hjulpet med at stille det hele op i glasmontrer, så det hamrende godt ud. Det var en samlet enhed. Så da vi havde samtalerne med forældrene, var eleverne virkelig stolte og ville gerne vise det frem“, fortæller Grete.

Fællesskab og stolthed

”Jeg oplever, at en fælles udstilling løfter arbejdet fra mit lille produkt til vores projekt. Eleverne får en følelse af, at de har været med til noget større – og de er kommet i mål“, fortæller Grete Fält-Hansen.

Jonna Kock er enig. ”Fremvisningerne understøtter samtidig børnene i, at de kan være stolte af de ting, de laver. Tænk at kunne sige Det her lavede vi, da vi gik i 0. klasse på Herfølge Skole. Vi lægger vægt på, at eleverne gør sig umage, så deres produkter ikke havner i skraldespanden“

BAGGRUND

Jonna Kock er kurator og børnehaveklasseleder på Herfølge Skole

Grete Fält-Hansen underviser i dansk, kristendom og biologi på Herfølge Skole.

3. De første LEAPS-
årgange udvikler sig
fagligt positivt

3. De første LEAPS-årgange udvikler sig fagligt positivt

Vi ser udvikling på følgende måde:

- 1) De første LEAPS-årgange løfter undervisningseffekten
- 2) De faglige vejledere oplever løft i elevernes deeper-learning kompetencer

3.1 De første LEAPS-årgange løfter undervisningseffekten

De første fire LEAPS-skoler startede i LEAPS-initiativet på forskellige tidspunkter. De fire skoler afsluttede derfor også deres første LEAPS-årgang i forskellige skoleår:

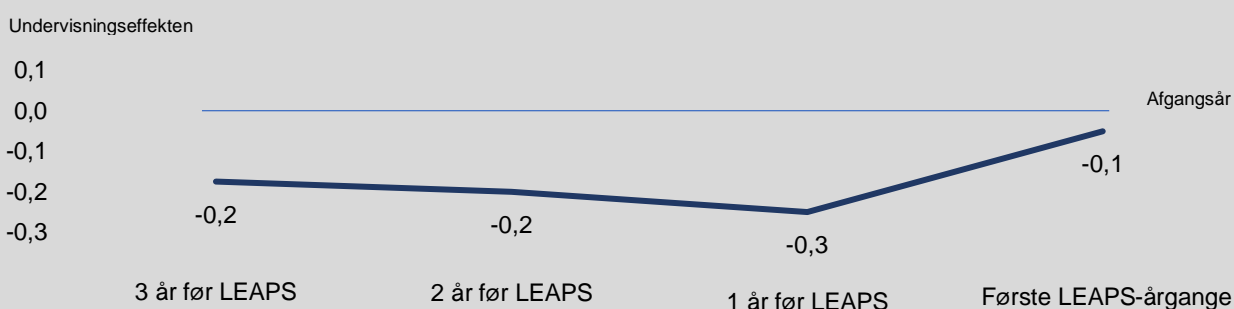
- Skoleåret 2019/20: Første LEAPS-skole afsluttede en LEAPS-årgang.
- Skoleår 2020/2021: De første to LEAPS-skoler afsluttede LEAPS-årgange.
- Skoleår 2021/2022: Alle fire fortsætterskoler afsluttede LEAPS-årgange.

Undervisningseffekten sammenholder skolernes faktiske karaktergennemsnit med skolernes forventede snit (også kaldet den socioøkonomiske reference). Sammenligningen giver et billede af, om skolens elever har klareret afgangsprøverne bedre, dårligere eller på niveau med elever på landsplan med samme socioøkonomiske baggrund.

De første to LEAPS-skoler er i sagens natur de skoler, som har afsluttet flest LEAPS-årgange. Som nævnt i tidligere årsrapporter klarer LEAPS-årgangene fra de to skoler sig godt i afgangsprøverne. LEAPS-eleverne øger nemlig forskellen mellem det forventede og det faktiske karaktergennemsnit - også kaldet undervisningseffekten. I sommeren 2022 afsluttede alle LEAPS-fortsætterskoler for første gang en LEAPS-årgang, og her fastholdes den positive tendens. På tværs af de fire fortsætterskoler ses fortsat et positiv "knæk" på kurven, når man sammenligner afgangselever med og uden LEAPS¹¹.

De første LEAPS-årgange løfter undervisningseffekten

Forskellen på undervisningseffekten i afgangsårene før/efter LEAPS for fire fortsætterskoler.

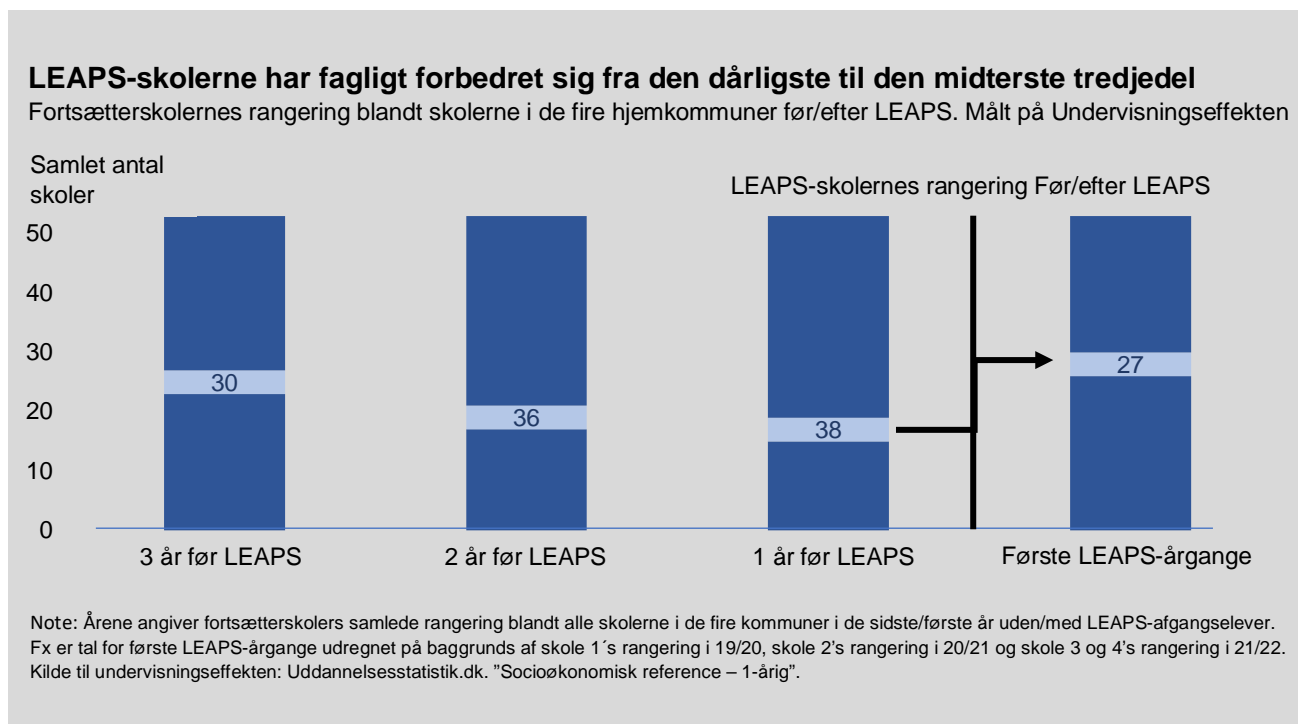

Note: Årene angiver gns. af undervisningseffekten (UE) på fortsætterskolerne i de sidste/første år uden/med LEAPS-afgangselever. Fx er tal for første LEAPS-årgange udregnet på baggrund af UE for skole 1 i 19/20, UE for skole 2 i 20/21 og UE for skole 3-4 i 21/22.

Kilde: Udregnet på baggrund af tal fra Uddannelsesstatistik.dk. "Socioøkonomisk reference – 1-årig".

¹¹ I resultaterne skal der tages højde for konsekvenser og ændringer i forbindelse med coronapandemien herunder nedlukninger, ændret karaktergivningspraksis samt ændret beregning af den socioøkonomiske reference. Tallene angiver ikke, om undervisningseffekten er signifikant eller ej.

Fortsætterskolernes undervisningseffekt kan også rangeres i forhold til undervisningseffekten på de øvrige skoler i de fire kommuner, som fortsætterskolerne kommer fra. Her rangeres skolerne ud fra størrelsen på undervisningseffekten. I hver kommune bevæger skolerne sig op ad ranglisten det år, deres første LEAPS-årgang dimitterer fra skolen¹². Samler man alle skolerne i én rangering ses en positiv bevægelse fra den nederste tredjedel af ranglisten til den midterste tredjedel i LEAPS-skolernes første afgangsårs. Konklusionen baserer sig udelukkende på ét LEAPS-afgangsårs men slår dog positive takter an. Udviklingen vil blive fulgt tæt for alle LEAPS-skolerne i de kommende år¹³.

De faglige vejledere på fortsætterskolerne oplever også, at eleverne udvikler sig på flere punkter, der rækker ud over faglige test og karakterer. Flere af punkterne berører de samme temaer og ligger godt i tråd med "deeper learning" – kompetencerne. Fx peger flere vejledere på, at eleverne fastholdes bedre i undervisningen, bliver mere vant til at være på glatis og får "huske-knager", som hjælper eleverne med at huske læringen. De tre punkter relaterer sig alle mere eller mindre til elevernes "uddannelsesmindset", og vejledernes udtalelser indikerer, at LEAPS har en positiv betydning for udviklingen på dette område.

"Jeg kan mærke, at LEAPS bliver nogle "knager", som de [eleverne] hænger ting op på. Nogle "huske-knager". Jeg kan fx sige: Nu arbejder vi med en instruerende tekst, og det var ligesom [...], da vi havde vores LEAPS-forløb med [specifikt tema],". Og så er de straks "ah – den knage kan vi huske"

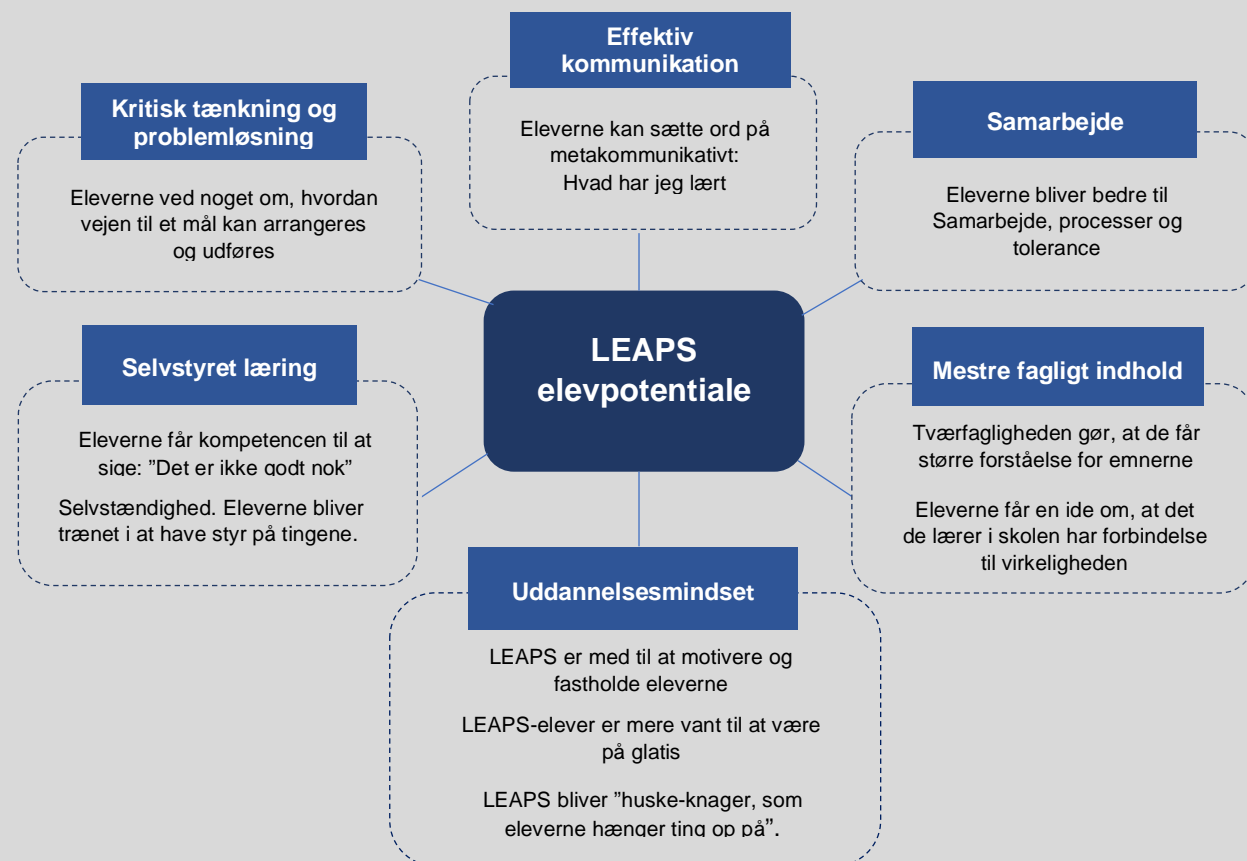
(Vejleder, fortsætterskole)

¹² Rangeringen er foretaget ud fra størrelsen på undervisningseffekten for folkeskolerne i den kommune, som fortsætterskolen kommer fra. Bevægelsen op ad ranglisten varierer fra én placering til 7 placeringer.

¹³ Rangeringen er baseret på undervisningseffekten, og her skal tages højde for konsekvenser og ændringer i forbindelse med coronapandemien, herunder nedlukninger, ændret karaktergivningsspraksis samt ændret beregning af den socioøkonomiske reference.

De faglige vejledere oplever løft i elevernes deeper-learning kompetencer

Vejlederudtalelser sammenholdt med "Deeper-learning kompetencerne". Forsætterskolerne, forår 2023.

Note: Figuren viser kondenserede citater fra 10 faglige vejledere på tværs af de fire forsætterskoler. Citaterne er grupperet under de deeper-learning kompetencer, som de bedst illustrerer.

Kilde: Interviews med faglige vejledere, forår 2023.

Den positive udvikling kommer ikke nødvendigvis på én gang, men efterhånden som både lærere og elever vænner sig til måden at arbejde på i LEAPS. Vejlederne ser nemlig især en positiv udvikling for de elever, som er "vokset op" med LEAPS, og flere vejledere peger på, at det fulde udbytte af LEAPS endnu ikke er nået.

Samlet set viser eleverne på forsætterskolerne fortsat gode takter i forhold til undervisningseffekten og deeper-learning kompetencerne. Fremadrettet inkluderes også opstartsskolerne, hvor det bliver særligt interessant at følge betydningen af den nye omstillingsmodel for elevernes progression.

3.2 Kritiske succesfaktorer

I LEAPS er det at sikre elevernes faglige udbytte i fokus. Vi benytter os af en række metoder til at opnå dette:

LEAPS-årsplan før fagenes årsplaner

En fælles årsplan med LEAPS-forløb sikrer, at de enkelte faglærere kan lægge årsplaner for fagene, der spiller ind i forløbene. LEAPS-årsplanen kommer før fagenes årsplaner. Det gør det lettere for de enkelte faglærere at planlægge fagene ind i LEAPS-forløbene.

I teamet skal alle være advokater for hinandens fag

Der skal arbejdes med at opbygge en kultur, hvor teamet tager et fælles ansvar for, at alle fag får plads i et LEAPS-forløb. Faglærerne har det faglige ansvar, men alle har ansvar for at skabe plads til samtlige fag. Det sikres f.eks. ved at have visuelle oversigter over de faglige områder og mål, de respektive fag byder ind med. Med udgangspunkt i oversigten kan teamet have en fælles dialog om den samlede faglige indsats i forløbet.

Systematisk opfølgning

Systematisk opfølgning på forløbene sikrer en grundig evaluering og læring til de næste forløb, herunder om eleverne nåede de faglige mål. I LEAPS er der udviklet en enkel model til evaluering af alle forløb. Evalueringerne gemmes systematisk, så teams og ressourcepersoner har overblik over, hvordan deres evalueringer har udviklet sig over tid.

"I forhold til elevernes interesse og engagement for naturfag, så er det interessant at spore en forskel mellem opstartsskolerne og fortsætterskolerne i udskoling. Vi har også tidligere i LEAPS set, at elever i udskoling var positive i forhold til vigtigheden af naturfagene for deres liv og uddannelse. Ofte ser man et negativt billede af interessen for naturfagene, der daler i takt med årgangene"

Lars Bang Jensen. Lektor Institut for Kultur og Læring, AAU. LEAPS-sparringspartner

»Vi har en fordel i gymnasiet efter LEAPS«

Eva Johannsen og Maya Alkoori fik deres eksamenspapirer i sommer, da de færdiggjorde 9. klasse på Sønderskov Skolen. De oplever begge, at LEAPS har givet dem en fordel på gymnasiet.

”Jeg har klart en fordel i forhold til at fremlægge. Hold nu op. Mange i min gymnasieklasse har det stramt med at præsentere. Især nu her hvor der er mange nye mennesker i gymnasiet. Jeg har virkelig ikke noget imod at fremlægge“, fortæller Maya.

Men sådan har det ikke altid været for den 16-årige sønderjyde. Da hendes klasse startede med at have LEAPS-undervisning i 7. klasse, var hun nervøs for fremlæggelser.

”Jeg var ikke glad for at snakke foran andre. Jeg kan huske den første udstillingsaften, hvor vi alle sammen havde røde kinder og var vildt nervøse. Vi blev ligesom tvunget ud i at skulle fremlægge foran mange mennesker. Det var udfordrende. Men det hjalp mig også helt vildt meget“, fortæller Maya.

Tænke ud af boksen – og ind i virkeligheden

Maya er ikke i tvivl. Hun er glad for, at hendes skole blev LEAPS-skole.

”Jeg synes, LEAPS trænede os i at være kreative og tænke ud af boksen. Derudover var det mere spændende. Man gik ikke død i arbejdet, fordi vi hele tiden var i gang med noget. Det er fedt at skabe noget selv og ikke bare sidde og glo ind i en tavle“, siger Maya.

Maya fremhæver også, at undervisningen var mere spændende, fordi de arbejdede med aktuelle problemstillinger. ”Vores projekter har altid været aktuelle i forhold til, hvad der sker i verden. Vi havde blandt andet et forløb om bæredygtighed, hvor de forskellige grupper lavede modeller af solcellerparker, jordvarmeanlæg og vandværk“, fortæller Maya.

LEAPS giver mere end faglighed

Lige da LEAPS blev introduceret i Eva og Mayas klasse, var der nogle elever, der flyttede skole. De var bange for, at det faglige niveau ville falde med indførelsen af LEAPS.

”De var bange for, at de ikke ville lære lige så meget. Men her synes jeg faktisk, at det var modsat. Vi fik det faglige, men vi fik også noget ekstra. Vi fik nogle byggeklodser til, hvordan vi kan tænke kreativt. Derudover fik vi selvtillid i forhold til, hvordan vi kan fremlægge foran mange forskellige mennesker“, siger Eva og fortsætter.

”På et tidspunkt kom der nogle eksperter til en af vores fremvisninger. Vi troede, at det var verdens undergang. Men det gik fint, og efterfølgende var det bare rart. Det giver selvtillid“, siger Eva.

”Nu kender jeg mine styrker og svagheder“

Men selvom Eva kan nævne mange fordele ved at arbejde med projektbaseret undervisning, var det svært for hende at starte op med LEAPS.

”Jeg kunne godt lide det boglige. Jeg var god til at køre derudaf, og det var trygt for mig, når der var en tydelig opskrift og et klart mål. Men med LEAPS var der ikke et klart mål fra start. Det syntes jeg var uhyggeligt“, fortæller Eva. Hun husker derfor sit første projekt som ”forfærdeligt“.

”LEAPS var virkelig en udfordring. Men en sund udfordring. Jeg har fået en helt anden forståelse af mine styrker og svagheder. Jeg er god til at bidrage med indholdet, men jeg har svært ved at skabe struktur. Altså, jeg er gradvist blevet bedre til at strukturere arbejdet, men det er stadig en udfordring. Derfor ved jeg, at det er vigtigt, jeg arbejder sammen med nogen, der kan hjælpe mig med at skabe struktur“, siger Eva.

Hun ser det som en fordel, at hun kan sætte ord på sine styrker og svagheder. ”Så ved andre i gymnasiet, hvordan de skal arbejde sammen med mig. Jeg synes klart, vi har en fordel i gymnasiet efter LEAPS“.

BAGGRUND

Eva Johannsen og Maya Alkoori afsluttede 9. klasse på Sønderskov Skolen i sommer. I dag går de begge i gymnasiet på Sønderborg Statsskole.

4. Forældrene er glade for LEAPS, og lærernes opbakning er fortsat høj

4. Forældrene er glade for LEAPS, og lærernes opbakning er fortsat høj

Succesfuld omstilling til LEAPS forudsætter, at både forældre og medarbejdere bakker op om LEAPS-undervisningen. Forældre og medarbejdere er derfor fulgt i spørgeskemaundersøgelser siden 2018. Undersøgelserne viser, at forældrene og medarbejderne er glade for LEAPS. Det ser vi, når vi kigger på udviklingen på fortsætterskolerne, men også når vi sammenligner de nye opstartsskoler med fortsætterskolerne. Vi ser tilfredsheden på følgende måde:

- 1) Forældretilfredshed er stigende på fortsætterskolerne, og de erfarne LEAPS-forældre er mere tilfredse end forældrene på opstartsskolerne.
- 2) Medarbejderopbakningen er høj på både fortsætterskolerne og opstartsskolerne.

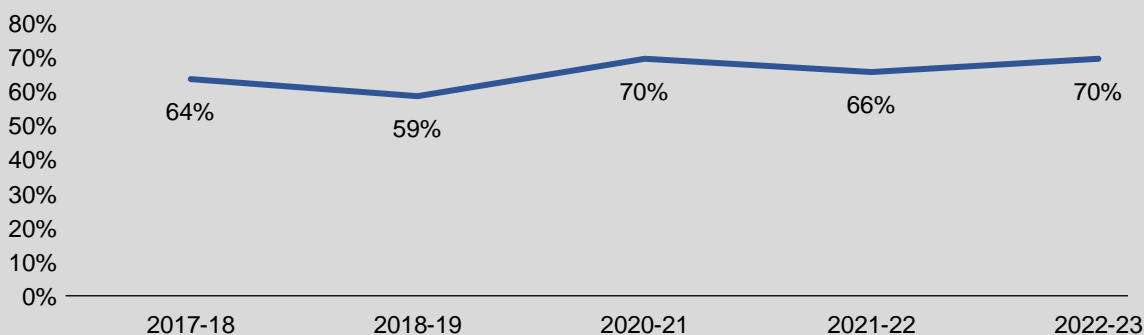
4.1 Forældretilfredshed er stigende på fortsætterskolerne

Forældretilfredsheden er stigende på fortsætterskolerne. Det gælder først og fremmest i forhold til det samlede faglige udbytte af undervisningen. Som berørt i tidligere årsrapporter er udvikling på dette punkt vigtig, fordi nye LEAPS-forældre ofte udtrykker bekymring for, om børnene lærer de samme basale færdigheder som ikke LEAPS-elever. Baseret på udviklingen kan en lidt større andel af forældrene nu siges at være positive omkring deres børns faglige udbytte af undervisningen, end før børnene gik i gang med LEAPS.

Forældrene er mere tilfredse med børnenes faglige udbytte end før LEAPS

Forældretilfredshed med barnets faglige udbytte. Forsætterskoler E2018-E2022

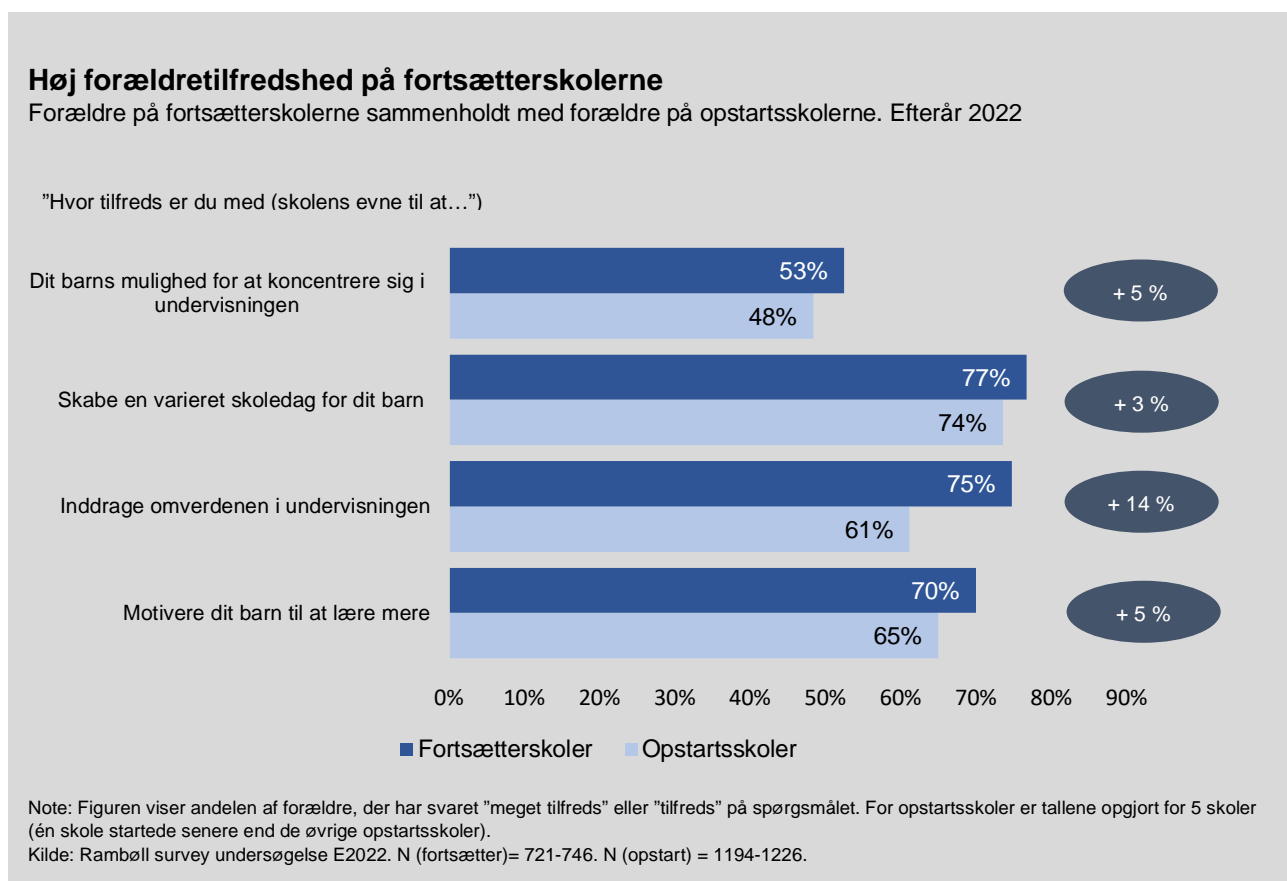
Andel tilfredse forældre

Note. Figuren viser andelen af forældre, der har svaret "meget tilfreds" eller "tilfreds" på spørgsmålet: "Hvor tilfreds er du som forældre med dit barns faglige udbytte af undervisningen samlet set". Andelen er opgjort som gennemsnit for de fire opstartsskoler. N (2018-2021) = 571-686, N (2022) = 738. Kilde: Kata Fondens survey data (2018-2021) og Rambøll survey undersøgelse 2022.

Forældretilfredsheden er også høj på fortsætterskolerne, når vi spørger ind til specifikke parametre som motivation, koncentration og inddragelse af omverdenen i undervisningen. På fortsætterskolerne ser vi en stigning over årene på alle parametre, samtidig med at forældrene på disse skoler er mere tilfredse end forældrene på opstartsskolerne. Særlig interessant er skolens evne til at inddrage omverdenen. Her ser vi både den største forskel mellem forældre fra fortsætterskolerne og forældre fra opstartsskolerne - og den største stigning i tilfredshed blandt forældre indenfor fortsætterskolerne (med en stigning på 30 % point siden 2018). Udviklingen understøtter nytten af at fokusere på det autentiske samarbejde i LEAPS.

Forældrene på fortsætterskolerne er også mere positive, når man spørger om børnenes mulighed for at koncentrere sig i undervisningen. Forskellen er interessant, fordi ro og orden er endnu et punkt, som forældre kan udtrykke bekymring for, når en skole overgår til den projektbaserede undervisning i LEAPS. Det er derfor betrykkende, at de erfarne LEAPS-forældre er mere positive på dette punkt end forældrene på opstartsskolerne.

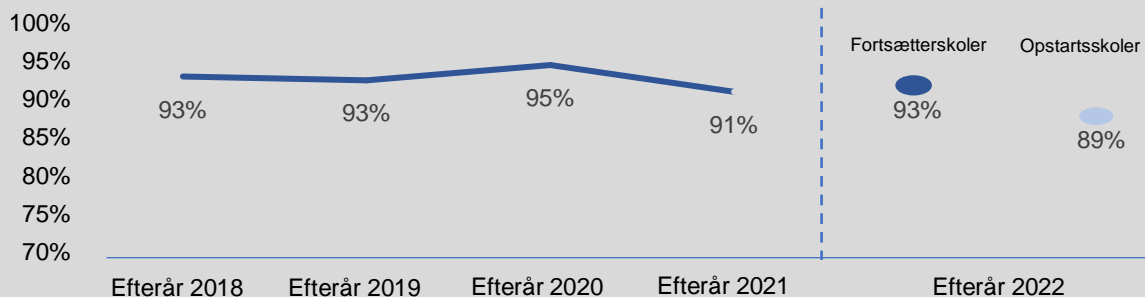

4.2 Medarbejderopbakning er høj på både fortsætterskolerne og opstartsskolerne

Medarbejdernes opbakning til LEAPS består af to ting: Medarbejdernes enighed i principperne bag LEAPS, samt deres enighed i at LEAPS implementeres på en god måde på skolen. De to parametre sammenlægges til ét "opbakningsmål", der viser, at der kun er en ganske lille del af medarbejderne, som ikke bakker op om LEAPS. Det gælder både på fortsætterskolerne og på opstartsskolerne – om end opbakningen er en smule højere på fortsætterskolerne.

Opbakningen til LEAPS er høj på fortsætterskolerne

Enighed i principperne bag LEAPS og i at LEAPS implementeres på en god måde på skolen

Note: Fra 2018- 2021 vises andelen af medarbejdere, der svarer "Meget enig", "enig" eller "Hverken/eller". I E22 vises andelen, der svarer "I meget høj grad", "I høj grad" eller "delvist". Opbakningen er først opgjort per skole som gns. af de to parametre. Herefter som gns. af fortsætterskolerne. Kilde: Kata Fondens survey data og Rambøll surveyundersøgelse (E2022). N (E2018-2021) = 494, N (2022) = 116.

Spørger man de faglige vejledere, peger de på flere positive ting ved at arbejde med LEAPS. Én vejleder peger fx på, at man får bedre koordinering og samarbejde – og derigennem bedre relationsarbejde omkring en klasse. Andre peger på, at der er et større engagement blandt lærerne, fordi det er sjovere at forberede LEAPS-undervisningen og at arbejde emneorienteret. LEAPS kræver dog også noget andet af teamsamarbejdet for at lykkes. Selvom mange lærer kan se ideen i den fælles forberedelse, peger flere vejledere på, at det ikke nødvendigvis fungerer lige godt for alle teams:

"Det har givet mig meget arbejdsglæde at være så meget sammen om tingene. Men som vejleder kan jeg også se udfordringerne, hvis konstellationen omkring teamet ikke holder. [...]. Man skal som menneske kunne være i at være afhængig af andre"

(Vejleder, fortsætterskole)

4.3 Kritiske succesfaktorer

Nedenfor findes nogle af vores læringer om hvordan man kan sikre forældrenes løbende opbakning, når læringstilgangen skifter.

Tydelig kommunikation om LEAPS til forældrene

Særligt i starten er det vigtigt, at ledelsen sikrer en tydelig kommunikation om LEAPS til forældrene. Det indebærer bl.a. deltagelse på forældremøder og løbende information om, hvordan der arbejdes med LEAPS-forløb. En vigtig brik i forældre-kommunikationen er også, at der laves gode forløbsbeskrivelser til alle forløb, hvor forældrene kan se, hvad der arbejdes med og hvordan.

Forløbsbeskrivelserne holder forældrene inde i loopet

Forløbsbeskrivelsen til hvert LEAPS-forløb er en vigtig nøgle til at sikre forældrenes indsigt. Her beskrives forløbets tema, faglige mål og indhold samt aktiviteter. Ledelsen skal sikre, at der til alle forløb er forløbsbeskrivelser, der er kommunikeret til forældrene før forløbet. Indsigt giver tryghed.

LEAPS lykkes heller ikke uden lærernes engagement. Deres engagement er efter vores erfaring et tydeligt produkt af løbende forventningsafstemning, og af de rammer lærerne tilbydes.

Tydelige forventninger

Tydelige forventninger til PBL i praksis. Et tydeligt billede af antallet af PBL-forløb, samarbejde i teams og hvilken dokumentation der forventes letter arbejdet for lærerne i planlægningen. Det er lettere at kommunikere og arbejde med tydelige fælles forventninger til det kommende skoleår, hvis der f.eks. er organiseret fælles forberedelse for de teams, lærerne skal arbejde i.

Skab rammerne for at lærerne kan lykkes

Lærerne skal have de rigtige rammer for at lykkes. Hvis de skal forberede sig sammen, skal der skabes tidspunkter, hvor de kan gøre det. Hvis de skal mere ud af huset, skal de have mulighed for selv at planlægge dagene, så det kan lade sig gøre. Giv evt. mulighed for 1-2 fordybelsesdage i teamet pr. år, hvor de kan planlægge sammen.

"Et af de spændende elementer i LEAPS er integrationen af feedback i tankegangen omkring projektarbejdet. Eleverne får meget tidligt i skolen erfaringer med at give og modtage feedback, der er således mulighed for at etablere og integrere en reel peer-to-peer feedbackkultur. Det bliver spændende at følge, hvordan erfaringerne med denne feedbackkultur påvirker elevernes videre vej i uddannelsessystemet"

Lars Bang Jensen. Lektor Institut for Kultur og Læring, AAU. LEAPS-sparringspartner

»Mine børn lever ikke i en folkeskole-silo«

Thomas Sørensen har to børn, der går på en LEAPS-skole. Han mener, at den projektbaserede undervisning giver dem bedre forudsætninger for at klare sig på fremtidens arbejdsmarked.

“Vi skal arbejde mere og mere sammen i teams på tværs af landegrænser og kulturer. Derfor er det vigtigt, at vores børn kan arbejde sammen med andre mennesker”, siger Thomas Sørensen.

Thomas Sørensens børn går i 6. og 9. klasse på Sønderskov Skolen. Når han har sendt sine børn i skole, møder han på arbejde som Engineering Manager. Et af hans ansvarsområder i virksomheden Dansk IngeniørService er at rekruttere nye medarbejdere.

Mange af de kompetencer han efterspørger ved nye medarbejdere, oplever han, at hans børn bliver trænet i, når de arbejder med projektbaseret læring. Derudover oplever han, at skolen samtidig formår at engagere børnene på en helt anden måde.

Eleverne lærer at tage ansvar

“Da vi skulle til den første skole-hjem-samtale med min søn, havde han lavet sin egen planche. Og så stod han der 6 år gammel og fortalte om, hvad han havde lært i skolen”, erindrer Thomas Sørensen.

Thomas Sørensen var virkelig imponeret over, at hans søn allerede i 0. klasse kunne fortælle om, hvad han var god til, og hvad der var svært i skolen.

“De lærer at vurdere sig selv og egne evner. De lærer at undersøge: Hvor er jeg nu? Hvad er svært? Og hvad er min plan for at forbedre mig på konkrete emner”, fortæller Thomas Sørensen.

“Derudover lærer børnene at løfte de her projekter sammen og arbejde mod et fælles mål. I den forbindelse finder de

også ud af: Hvis jeg ikke har mit klar, så er der et større projekt, der får nogle udfordringer. Deres del er en brik i et større puslespil”, siger Thomas Sørensen.

Præsentation – til forskellige målgrupper

“Min datters klasse havde på et tidspunkt et LEAPS-forløb, hvor de lærte om energikilder. Til fremvisningen skulle de fortælle om biogasanlæg. Selv med min ingeniørbaggrund var jeg imponeret over, hvad de havde lært, og hvordan de kunne formidle deres viden”, siger Thomas Sørensen.

Derudover var han imponeret over, at eleverne var i stand til at målrette deres oplæg.

“Sådan en aften kommer der ingeniører, der godt ved, hvad biogasanlæg er. Men der kommer også en bedstemor på 87, der måske lige ved hvad biogas er. Når eleverne har præsenteret for 20 forskellige mennesker, får de en evne til at forklare deres viden til mennesker med forskellig baggrund”, siger Thomas Sørensen.

Bedre kobling mellem skole og virkelighed

“Da jeg gik i skole, havde vi blandt andet matematik, tysk, engelsk og dansk. Jeg kan huske, at jeg ofte havde følelsen af: Det vi lærer nu, hvorfor skal jeg lære det? Hvad skal jeg bruge det til?”, fortæller Thomas Sørensen. Han oplever derimod, at der er en stærkere kobling mellem hans børns skole og virkeligheden.

“Når de lærer noget matematisk, bliver det samtidig tydeligt for dem, at de skal bruge den viden til at løse et problem i den virkelige verden. De skal ikke bare lære det for at kunne nogle formler udenad”, siger han.

Derudover mener han også, at hans børn har en bedre forståelse for, hvordan samfundet, verden og erhvervslivet fungerer.

“Mine børn lever ikke i en folkeskole-silo, som de først bliver lukket ud af efter 9. klasse. De har løbende haft berøring med forskellige lokale institutioner og erhvervsliv. Det tror jeg også giver dem en bedre forudsætning for at finde ud af, hvad de vil efter folkeskolen”, siger Thomas Sørensen.

BAGGRUND

Thomas Sørensen har to børn, der går på Sønderskov Skolen. Han arbejder som Engineering manager i Dansk IngeniørService.

5. Fokus på elevernes erhvervsrettede kompetencer

5. Fokus på elevernes erhvervsrettede kompetencer gennem intensivt samarbejde med virksomheder

Et af formålene bag LEAPS er at dæmme op for manglen på unge med erhvervsrettede kompetencer - særligt inden for STEM-området. Det sker ved at sætte fokus på STEM-fagene i LEAPS samt ved at inddrage det omkringliggende samfund som autentiske samarbejdspartnere i projekterne. Fra sommeren 2022 er der sat særligt fokus på systematisk inddragelse af lokale virksomheder som samarbejdspartnere i LEAPS-forløbene. Det sker via et unikt virksomhedsprogram, hvor målet er, at alle årgange på alle LEAPS-skoler samarbejder med en virksomhed i mindst ét LEAPS-forløb per skoleår. På denne måde inddrages virksomhederne tidligere i skolen - før fordomme udvikles. Virksomhederne indgår samtidig i længerevarende forløb, der har større sandsynlighed for at stimulere elevernes interesse. Formålet med programmet er at gøre flere elever virksomhedsparate samt at kvalificere elevernes karriere- og uddannelsesvalg. Virksomhedsprogrammet består af 4 komponenter, der skaber struktur omkring samarbejdet mellem skole og virksomhed:

De fire komponenter i virksomhedsprogrammet

Virksomhedsprogrammet er i dette skoleår afviklet på én af opstartsskolerne, som også er særlig "virksomhedsprofilskole". Udrulning er dog allerede undervejs på de fire fortsætterskoler og på de resterende opstartsskoler. Det indledende arbejde med virksomhedsprogrammet viser at:

- 1) Der er et stort potentiale for at øge virksomhedssamarbejdet på LEAPS-skolerne
- 2) Medarbejdere, elever og virksomheder ser værdien i samarbejdet

5.1 Der er et stort potentiale for at øge virksomhedssamarbejdet på LEAPS-skolerne

På både fortsætterskolerne og – især – på opstartsskolerne er der god mulighed for at øge samarbejdet med virksomhederne. På fortsætterskolerne angiver blot 50 % af lærerne, at de har deltaget i et virksomhedssamarbejde, mens tallet er så lavt som 23 % for medarbejderne på opstartsskolerne. Det indikerer et stort potentiale for at styrke elevernes virksomhedskendskab via samarbejdsforløb med lokale virksomheder.

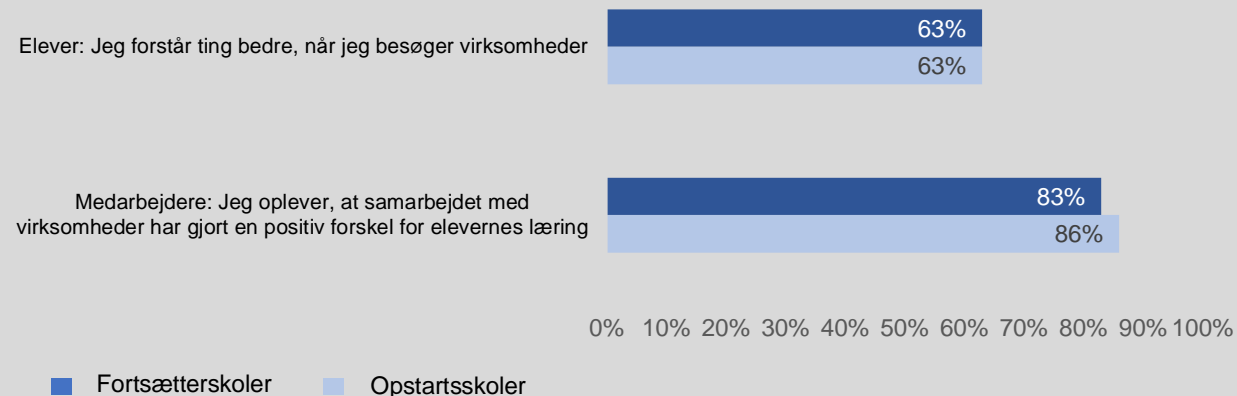

5.2 Medarbejdere, elever og virksomheder ser værdien i samarbejdet

Øget samarbejde mellem skole og virksomheder kan styrke elevernes læring. I hvert fald hvis man spørger de medarbejdere og elever, som før har deltaget i et samarbejdsforløb med virksomheder. Her angiver mere end 80 % af medarbejderne, at samarbejdet har gjort en positiv forskel for elevernes læring. Spørger man eleverne selv, angiver mere end 60 %, at de forstår tingene bedre, når de besøger virksomheder.

Medarbejdere og elever oplever værdi af virksomhedssamarbejde

Elever og medarbejdere på landets LEAPS-skoler, som har indgået i samarbejdsforløb med virksomheder.

Note: For medarbejdere angives andelen, der har svaret "Ja". For elever angives andelen, der har svaret "meget enig" eller "enig".

Kilde: Rambøll baselinemåling for opstartsskoler sommer 22 og efterårsmåling for fortsætterskoler efterår 22

Mange af de kontaktede virksomheder kan også se ideen i samarbejdet. I skoleåret 2022-23 er foreløbig 88 virksomheder inviteret til at deltage i virksomhedsprogrammet¹⁴. 74 % af virksomhederne har enten givet positivt tilsagn eller er opskrevet til videre kontakt næste skoleår. De deltagende virksomheder varierer både i størrelse og type og kommer fx både fra fremstillingsindustrien, service- og handelssektoren, håndværk og byggeri og fra den finansielle sektor.

En særlige ting ved virksomhedsprogrammet på LEAPS-skolerne er, at lærerne og virksomhederne møder hinanden og taler sammen, inden LEAPS-forløbene færdigplanlægges. Derved får virksomhederne mulighed for at fortælle dybdegående om deres virke samt mulighed for at komme med input til projektførelserne. Det giver lærerne et nyt perspektiv, og virksomhederne får en følelse af at gøre en forskel:

" [Mødet med virksomheden] på min skole bød på nye retninger til kommende forløb. Jeg blev beriget med en retning, jeg slet ikke havde forestillet mig, fordi virksomheden kom med input. Jeg var helt høj af begejstring efter mødet og vil glæde mig til det kommende virksomhedssamarbejde".

(Naturfagslærer, fortsætterskole)

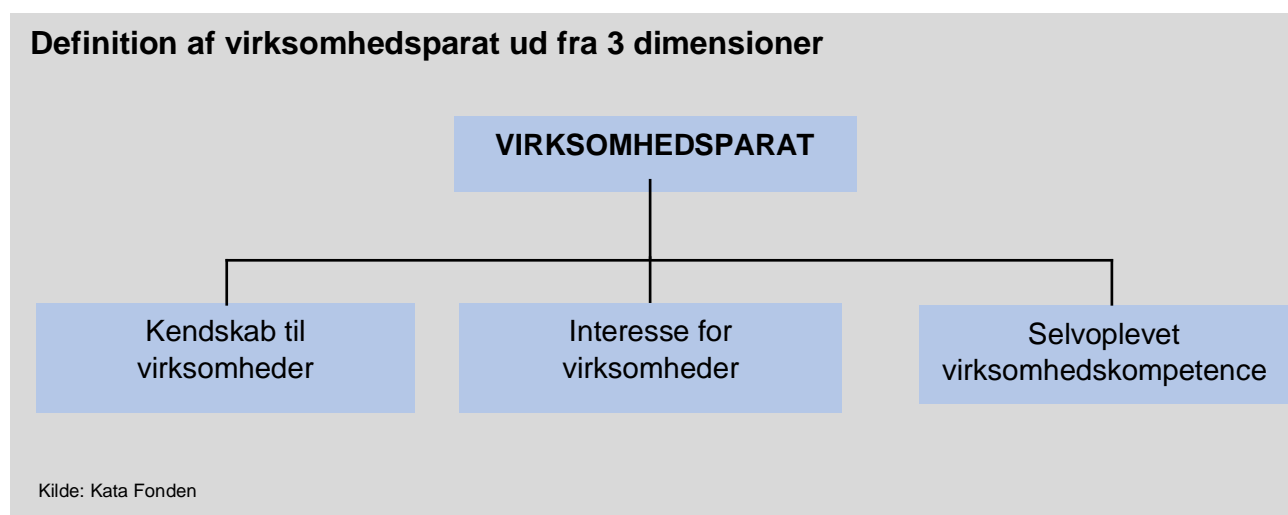
"[Mødet med skolen] var guld værd for mig [...] Jeg gik derfra med følelsen af at, hvis vi kan være med til at gøre bare en lille forskel for børnene, så deres skolegang giver mening, så er det det hele værd"

(Deltagende virksomhed i virksomhedsprogrammet)

¹⁴ Opgjort per 22.05.2023

5.3 Definition af "virksomhedsparat" via 3 dimensioner

Et af målene for virksomhedsprogrammet er som beskrevet at gøre flere elever virksomhedsparate. Fremadrettet er ambitionen at følge elevernes udvikling på tre dimensioner. Her er ønsket at øge elevernes kendskab til forskellige typer af virksomheder samt at øge deres interesse for det, der foregår inde i virksomhederne. Endelig er målet, at eleverne får en selvoplevet oplevelse af at kunne varetage et job i en virksomhed.

5.4 Kritiske succesfaktorer

Baseret på de første erfaringer fra virksomhedsprogrammet er der mindst 3 punkter, man skal være opmærksom på i et succesfuldt skole-virksomhedssamarbejde:

Inddrag virksomhederne tidligt i planlægningsprocessen

Det skaber engagement hos virksomhederne, når de kan give input til undervisningsforløbene, og når de får medindflydelse på, hvad de som virksomhed kan bidrage med. Samtidig får lærerne nye perspektiver på tingene. Inddrag derfor virksomhederne tidligt i planlægningsfasen og sæt tid af til dialog om samarbejdsmulighederne. Planlæg fx et teammøde hos virksomheden.

Vær åben overfor nye samarbejdsmuligheder

Fælles planlægning er et særligt element i virksomhedsprogrammet. Samarbejdet består hverken af skræddersyede tilbud fra virksomheder eller af et klassiske skolebesøg planlagt af lærerne. Der er derfor behov for åbenhed fra både skole og virksomhed i forhold til de nye muligheder, der kan vise sig, når man er fælles om planlægningsfasen.

Sørg for flere snitflader mellem virksomhed og skole

Eleverne får et særligt kendskab til virksomhederne, når de møder dem flere gange. Aftal derfor gerne flere måder som elever og virksomhed kan interagere på. Ud over et besøg på virksomhederne kan virksomhederne også fungere som sparringspartner på elevernes proces og produkter. Virksomhederne kan inviteres til fremvisning på skolen, medarbejdere kan interviewes - eller på anden måde indgå i relationer med eleverne.

Børnehaveklassen går til matematik i den lokale tøjbutik

Dette skoleår har eleverne på Nordals Skolen samarbejdet med lokale virksomheder. Jesper Larsen er børnehaveklasseleder på den sønderjyske skole. Han mener, at virksomhedssamarbejdet gør undervisningen mere virkelighedsnær.

"Hvor mange gule jakker er der i butikken?" Den opgave fik eleverne fra 0. klasse på Nordals Skolen i december. De skulle rundt i den lokale tøjbutik og tælle slips, bolde og gule jakker.

"Undervisningen er mere håndgribelig, når eleverne kan se, hvordan de skal bruge matematik i virkeligheden", siger Jesper Larsen.

Besøget i den lokale tøjbutik kom i stand, fordi Nordals Skolen er virksomhedsprofilskole. Det betyder, at skolen har et øget fokus på at skabe samarbejde mellem skolen og de lokale virksomheder. Alle klasser har i løbet af dette skoleår arbejdet sammen med forskellige virksomheder i længerevarende projektforbøb.

Skolen giver mening

I december måned arbejdede 0. klasse med spørgsmålet "Hvad handler julen om?". I den forbindelse lærte de om religion, de lavede julekort til det lokale plejehjem – og så undersøgte de julehandlen i tøjbutikken.

"Da vi besøgte butikken første gang, havde butiksejeren forberedt nogle opgaver til eleverne. De skulle tælle varer. 14 dage efter besøgte vi butikken igen, hvor de skulle tælle de samme varer", fortæller Jesper Larsen.

Hjemme på skolen lærte han eleverne at trække tallene fra hinanden, taste tallene ind i Excel og tegne en simpel graf.

"Jeg oplever, at eleverne er mere motiverede. Det er noget andet end at sidde på skolen og tælle hvor mange blyanter, der er i penallhuset. Det giver mening for dem at tælle varerne, når de hører, at det er en del af butiksejeren

arbejde at følge med i, hvor mange varer, der bliver solgt", siger Jesper Larsen.

Forskellige virksomheder hvert år

Gennem elevernes skoleforløb samarbejder de med mange forskellige virksomheder.

"Det giver bare god mening, at eleverne arbejder sammen med virksomheder allerede fra 0. klasse. De lærer, hvordan man opfører sig, når man er på besøg. Derudover er det lærerigt, at de gennem hele deres skoleforløb møder forskellige fagligheder og virksomheder", siger Jesper Larsen.

»Det var en stor glæde at opleve børnenes umiddelbarhed og deres store nysgerrighed. Jeg deltager helt sikkert gerne igen«

Jørgen Bundgaard,
ejer af Bundgaard tøj og Sport

"Hvis vi gerne vil have, at flere vælger en erhvervsuddannelse, tror jeg, at det her er nøglen. Når eleverne samarbejder med forskellige virksomheder, får de mulighed for at prøve forskellige fagligheder af, inden de selv skal vælge karrierevej", siger Jesper Larsen.

Jesper Larsen fortæller om andre årgange på skolen, og fremhæver at samarbejdet med de lokale virksomheder samtidig giver eleverne et andet forhold til deres by. De lærer virksomhederne at kende og får mulighed for at skabe noget, der hvor de bor.

"Lige nu har 6. årgang eksempelvis et forløb, hvor de samarbejder med den lokale entreprenør. De støber blandt andet fliser, der skal bruges i byparken. Det giver en stolthed, når de kan vise det frem til deres familier", siger Jesper Larsen.

BAGGRUND

Jesper Larsen er børnehaveklasseleder på Nordals Skolen. Derudover er han medlem af byrådet for Socialdemokratiet, samt næstformand for Børne- og Uddannelsesudvalget.

LEAPS-rejsen fortsætter
– erfaringerne deles

LEAPS-rejsen fortsætter – erfaringerne deles

Med indgangen til skoleåret 22/23 bød LEAPS-netværket velkommen til 6 nye skoler fra 5 forskellige kommuner, så netværket nu består af 10 skoler. Blandingen af erfarne og nye skoler har givet ny energi og en masse nye input til LEAPS. Det gælder både ift. arbejdet med den samlede LEAPS-model og på skolerne.

Ambitionen er at opbygge et netværk, hvor skolerne finder inspiration og sparring på alle niveauer. Det gælder, når det handler om at få nye ideer, men også når man som skole støder ind i udfordringer i arbejdet med LEAPS. Der er netværk for både ledere, ressourcepersoner samt lærere/pædagoger. I Kata Fonden bestræber vi os på, at netværkene i LEAPS opleves som værdiskabende for det konkrete arbejde på skolerne. Det gælder både, når det handler om at udvikle undervisning, og når det handler om at finde løsninger på ledelsesudfordringer. Derfor handler netværksmøderne i høj grad om at dele erfaringer og bruge hinanden som sparringspartnere på helt konkrete cases. Fra lærere til lokalpolitikere oplever vi en stor velvilje til at dele og lade sig inspirere på tværs i netværket.

Som almennyttig fond har Kata Fonden også en særlig interesse i, at resultater og metoder spredes bredere ud end til LEAPS-skolerne. Kata Fonden har i løbet af året gratis stillet sine erfaringer til rådighed bl.a. via leapsskoler.dk, Facebook og deltagelse i læringsfestivaler. Vi har udgivet 4 LEAPS-nyhedsbreve. Vi sørger for ugentlige opdateringer på sociale medier med små historier om projekter og nye erfaringer. Vi oplever et løft på 10-15% i interessen for LEAPS. Vi holdt i 2022 desuden årets LEAPS-konference for 130 deltagere på Hotel Alsik i Sønderborg med vægt på resultaterne fra de første 5 år af LEAPS.

Vi støtter også LEAPS-kommunernes arbejde med at udvikle og teste modeller for, hvordan deres lokale LEAPS-skoler kan blive en ressource for flere skoler i kommunerne. De gode erfaringer og resultater fortjener at komme mange flere elever til gode, så også de kan få en mere engagerende skolegang.

Et fokus i de kommende år vil være at følge LEAPS-elever efter folkeskolen. Allerede nu har vi via enkelte interviews fået indikationer på, at elever fra LEAPS-skoler føler sig godt rustet til ungdomsuddannelser.

Det er ganske tankevækkende hvor mange mennesker der berøres af og bidrager til LEAPS. Først og fremmest er der de knap 5.000 elever, men også deres ca. 7.500 forældre, de 500 ansatte på skolerne og ledere fra forvaltningerne. Der skal lyde en stor tak til alle i LEAPS-familien for at, give med- og modspil, agere medudviklere, være gode lyttere og samtidig byde sig til, når der er behov for det. Det lover godt for fremtidens netværk. Vi ser frem til det fortsatte samarbejde med at realisere det fulde potentiale i LEAPS.

"Det nye element omkring virksomhedssamarbejdet i LEAPS adresserer direkte de behov for integration mellem omverden og folkeskolen, som mange elever, forældre og interessenter efterspørger. Det bliver spændende at følge LEAPS' erfaringer i forhold til at facilitere dette samarbejde mellem elever, lærere og virksomheder.

Lars Bang Jensen. Lektor Institut for Kultur og Læring, AAU. LEAPS-sparringspartner

Metodebilag

I dette bilag findes informationer om de data, denne årsrapport bygger på. Vi har et omfattende datamateriale fra 5 års arbejde og erfaringer med LEAPS. De analyser, vi har valgt at bringe, repræsenterer de indsigter, vi mener, er særlige vigtige i denne fase af LEAPS. Indsigterne underbygger de generelle indtryk vi har fra og af LEAPS, som bl.a. baserer sig på ugentlig tilstedeværelse på LEAPS-skolerne over flere år. Afsnittet gennemgår kort datadesignet for indsamling af data i de kvantitative og kvalitative analyser i rapporten.

Datadesign: Fra 4 til 10 LEAPS-skoler

I LEAPS-initiativets første fase blev LEAPS implementeret på fire af landets folkeskoler. Skolerne påbegyndte LEAPS i forskellige skoleår, men fælles for skolerne var, at implementeringen af LEAPS-foregik i rul. Hvert implementeringsrul blev igangsat på henholdsvis 1., 4., og 7. årgang, hvorved fortsætterskolerne brugte 3 år på at omstille alle årgange til LEAPS. I et dataperspektiv muliggjorde de forskudte implementeringsrul i en årrække sammenligninger mellem LEAPS-elever og ikke LEAPS-elever indenfor de samme skoler. Sammenligningsgrundlaget forsvandt i 2021, hvor alle elever på LEAPS-skolerne overgik til LEAPS-undervisningen.

Oversigt over fortsætterskolernes implementering af LEAPS, fordelt på klassetrin og skoleår.

	2017-18	2018-29	2019-20	2020-21	2021-22
Skole 1	1,4,7	1,2,4,5,7,8	0,1,2,3,4,5,6,7,8,9	0,1,2,3,4,5,6,7,8,9	0,1,2,3,4,5,6,7,8,9
Skole 2		0,1,4,7	0,1,2,4,5,7,8	0,1,2,3,4,5,6,7,8,9	0,1,2,3,4,5,6,7,8,9
Skole 3			0,1,4,7	0,1,2,4,5,7,8	0,1,2,3,4,5,6,7,8,9
Skole 4			,1,4,7	0,1,2,4,5,7,8	0,1,2,3,4,5,6,7,8,9

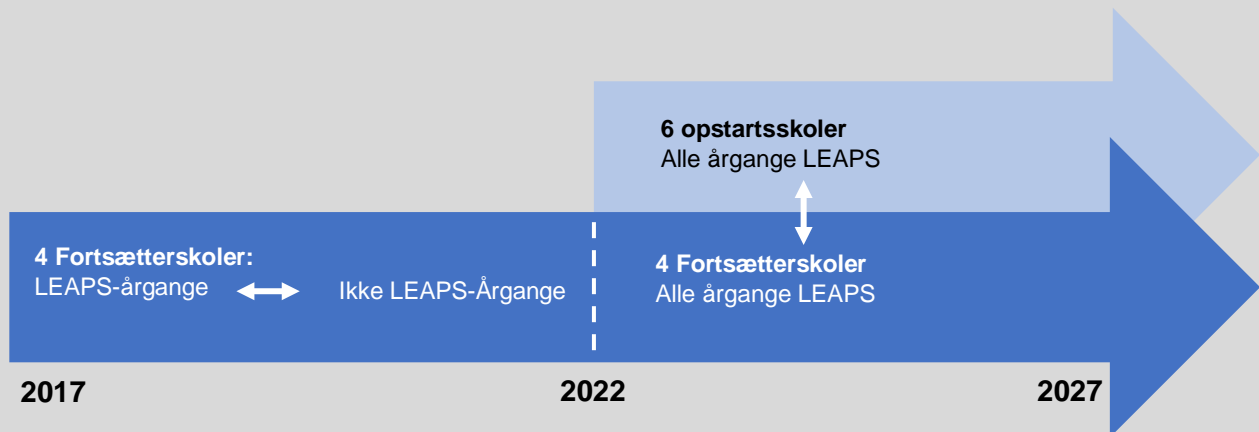
Note: Tabellen viser fordelingen af, hvordan klasserne løbende er påbegyndt LEAPS-aktiviteter.

Kilde: VIVE – Det nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE, 2022)

I sommeren 2022 inkluderedes seks nye skoler i LEAPS-initiativet. Med udvidelsen skabtes et nyt sammenligningsgrundlag mellem de erfarne fortsætterskoler og de nye opstartsskoler. Sammenligningerne anvendes i denne årsrapport, men tager ikke højde for forskelle i skolernes karakteristik som fx socioøkonomi, størrelse og geografi. Sammenligningerne skal derfor betragtes som resultatindikationer snarere end endegyldige konklusioner om effekt.

Data fra første fase inddrages i årsrapporten i det omfang, at det illustrerer en udviklingstendens for fortsætterskolerne eller bidrager med et perspektiv på data indsamlet i dette skoleår.

Inkluderede skoler og datasammenligningsgrundlag i LEAPS 2017-2027

Kilde: Kata Fonden

Kvantitativ dataindsamling

I LEAPS-initiativets første fase varetog Aalborg Universitet (AAU) følgeforskningen af LEAPS. AAU fokuserede på elevperspektivet, og fulgte eleverne på de fire fortsætterskoler med årlige surveyundersøgelser og kvalitative interviews. Kata Fonden varetog monitoreringen af forældreperspektivet og medarbejderperspektivet via årlige surveyundersøgelser blandt begge grupper.

I LEAPS-initiativets anden fase varetages de årlige surveyundersøgelser af Rambøll, som indsamler data fra både elever, medarbejdere og forældre. Kata Fonden varetager interviewundersøgelserne – fx blandt faglige vejledere og elever.

Vi skal gøre opmærksom på, at sammenligningerne over tid rummer en vis usikkerhed pga. eksterne indflydelser herunder tilgang af skoler, ændringer i elev og personalesammensætninger. Det har også været nødvendigt at tilpasse surveys. Det skyldes bl.a. et ønske om at minimere skolernes tidsforbrug på spørgeskemaerne, at afdække nye perspektiver i LEAPS, samt overleveringen af dataindsamlingen mellem forskellige aktører. Justeringerne vedrører først og fremmest ændringer i antal spørgsmål og i spørgsmålsformuleringer og/eller svarkategorier. Justeringerne gør i visse tilfælde sammenligninger før og efter 2022 upræcise. Der er kommenteret på justeringerne i de berørte analyser i årsrapporten.

Læs mere om følgeforskningen og dataindsamling for første fase af LEAPS her:

- Kata Fondens Årsrapporter 2021 og 2020¹⁵.
- VIVE supplerende statistiske analyser¹⁶.
- AAU Afsluttende følgeforskningsrapport¹⁷

¹⁵ Findes her: [Årsskrift | LEAPS skoler](#)

¹⁶ Findes her: [Årsrapport 2021: LEAPS øger interessen for skolen | LEAPS skoler](#)

¹⁷ Findes her: [Årsrapport 2021: LEAPS øger interessen for skolen | LEAPS skoler](#)

Interviewundersøgelse foråret 2023

I årsrapporten indgår indsigter fra en interviewundersøgelse blandt **de faglige vejledere** på de fire fortsætterskoler i foråret 2023. På alle skolerne er der foretaget et gruppeinterview med mindst én læsevejleder og mindst én matematikvejleder. Hvis vejlederne på skolen er opdelt på afdelingsniveau, er der foretaget interview med repræsentanter fra forskellige afdelinger. Interviewene omhandler elevernes faglige niveau og progression, deres engagement samt LEAPS' betydning for begge områder.

Interviewene er optaget og er efterfølgende gennemgået med henblik på at kategorisere vejledernes udtalelser. Udtalelserne er sammenholdt med "deeper-learning" kompetencerne. Det er eksempler på netop sådanne udtalelser, der er listet i figuren i kapitel 3. Udtalelserne er kondenseret og i visse tilfælde omskrevet fra talesprog til tekstsprog med fastholdelse af mening.

Fremadrettet er der fokus på at foretage systematiske interviews med faglige vejledere på både opstartsskolerne og fortsætterskolerne. For at skabe en baseline, er processen igangsat på flere af opstartsskolerne.

	Fortsætterskoler	Opstartsskoler
Vejledere	11	4*
Elever	6	6

*Indgår ikke i denne årsrapport, men anvendes som baseline til fremadrettede analyser.

I forårets interviewrunde er der også foretaget **elevinterviews** på flere af fortsætterskolerne og opstartsskolerne. Igen er den fremadrettede ambition at følge elever fra én udvalgt årgang på hver enkelt skole over tid og at inkludere elever fra både indskoling, mellemtrinnet og udskoling. Processen er påbegyndt i forbindelse med denne årsrapport, hvor der inkluderes interview med elever fra 4 skoler – henholdsvis 2 opstartsskoler og 2 fortsætterskoler. På alle skoler er der foretaget interview med 3 elever, hvor skolen er blevet bedt om at udvælge elever, der varierer i forhold til køn og fagligt niveau eller engagement.

**KATA
FONDEN**

KATA FONDEN
NØRRE HAVNEGADE 43 | 6400 SØNDERBORG
WWW.KATAFONDEN.DK